

SLOVENSKI NAROD.

Izjava vsak dan popoldne, izvzemati nedelje in praznike.

INZERATI: do 9 petti vrst á 1 D, od 10—15 petti vrst á 1 D 50 p, večji inzertati
peti vrsta 2 D; notice, poslano, izjave, reklame, preklici petti vrsta 3 D;
poroke, zaroke velikost 15 vrst 30 D; ženitne ponudbe beseda 75 p.
Popust le pri naročilih od 11 objav naprej. — Inzernatni davek posebej.

Vprašanjem glede inzertov naj se priloži znamka za odgovor.

UPRAVNIŠTVO "Slov. Naroda" in „Narodna tiskarna“ Knaflova
ulica št. 5, priljubljen. — Telefon št. 304.

Uredništvo "Slov. Naroda" Knaflova ulica št. 5, I nadstropje

Telefon št. 34.

Dopis sprejema lo podpisano in zadostno frankovane.

Rokopisov se ne vrata.

Posamezna številka:

v Jugoslaviji vse dni po Din 1—

v inozemstvu navadno dni Din 1, nedelje Din 1·25

Potnina plačana v gotovini.

"Slovenski Narod" velja:

	V letu 1923	V letu 1922	V koncu leta
12 mesecev	Din 144—	Din 144—	Din 264—
6 : : : : :	72—	72—	102—
3 : : : : :	36—	36—	68—
1 : : : : :	12—	12—	22—

Pri morebitnem povračaju se imata daljša naročilna dočaka.

Novi naročniki naj pošljajo v prvih naročino vodno po naročilu.

Na samo pismena naročila brez poslovne denarja se ne moremo ozirati.

O notranjih razmerah v Italiji.

Kaj se godi v Italiji, ne moremo izvedeti, ker ima domači tisk zaprt na usta, poročila, namenjena za inozemstvo, pa morajo biti prikrojena v pred fašizmu, drugače ne pridejo preko meje. Na tuje novinarje pritisajo fašisti in oblasti, da bi jim vcepili ugodne vtičke o fašistovski dobi italijanskega kraljestva in res čestokrat citamo Italiji klanjajoča se izvajanja v svetovnih listih, od katerih bi pričakovali objektivno sodbo o italijanskih razmerah. Italijanska vlada skrbi tudi v inozemstvu za to, da si dela dober glas in njeni zastopniki povdarjajo pri dotičnih vladah neprestano potrebo povoljnih odnosa do Italije in so v rednih stikih z merodajnim tiskom.

Tako se prikriva resnica o notranjem položaju v italijanski državi. Tisto proti delavstvu izvajano nasilje, ko so fašisti začigali njegove domove in pobiali ljudi, je bilo mnogo strašnejše, nego se je opisovalo takrat. Iz ustnih poročil donijo grozote o fašistovskem divjanju po mestih in po deželi, katero še vedno ni ponehalo, dasi je sam Mussolini tako svečano zapovedoval, da mora biti njegova Italija očiščena vsakega nasiljevanja. To je bila beseda, vržena radi lepšega v javnost, fašisti pa hodijo svojo pot dalje in batiti se je, da napoči čas najhujšega besenja proti vsemu, kar ni fašistovsko. Včasih se Mussolini na kakem velikem shodu sredi Italije zelo razsopiri in kdo bi verjal njegovemu govoru, bi moral meniti, da bo čez par dni dobesedno vsa Italija fašistovska. Samo koncem svojih blestečih zatravnjen porohni preveč jezno proti nasprotniku, kar napravi vtisk, da Italija vendar ni in mora nikdar ne biti tako fašistovska, kar so to namišla on in zvesta mu garata. Z nastljem se ne vlada trajno. To je stara resnica, ki velja tudi za Mussolinijev fašizem.

Nasilje pa ne ponehava. Sicer je bilo na primer po italijanskih sodiščih izrečenih precej ostrih odsodb radi naličjanja ricinovega olja in Mussolini je ponovno že ukazal zmerno nastopanje, ali vse to ne zaleže nič. Fašizem je v svojem jedru surov in ne pozna nobene prizanesljivosti do drugih strank in naj bo osebnost, ki se brezgospojno ne udaja fašistovskemu miglaju, še tako visoka, nikdar ni varna pred maščevalnim rokom fašistovskega poučnika. Saj so hoteli naliči ricinovo olje v usta celo conte Storzi, menda radi Baroša in nedavno so barbarsko vdrli v Rimu v vilo vbičnega ministarskega predsednika Nitti. moža evropskega slovesa in mu razbili vse, kar jim je prišlo pod roke. Stari državnik Nitti se je moral skriti in zakleniti v stransko sobo, da ga niso dobili. Ako bi bili prišli do njega, gorie bi mu bilo. Morda bi

imel Mussolinijev fašizem na vesti njegovo smrt. In kaj je zagrešil Nitti? V svetovne časopise piše in krepi se bori za boljšo bodočnost svoje domovine, zavzemajoč se pri tem za splošen mir: ker pa dalekovidni mož ne dere slepo za fašisti, marveč podvrže ostri kritiki njihovo početje, zato pa »smrt Nitti!« Njegov sin je bil v vojni kot častnik, hrabro se je boril in odlikovan je, sedaj pa pritulijo nad njega in njegovega očeta cestni pritepenci, vzrosti tekom vojne, in divijo nad njima kakor norci. To najeklatantnejše priča o skrajno nezdravih razmerah v Italiji. Mussolini je na kratko obžaloval dogodek v zbornici, ali njegovi fašisti lahko divijo dalje in v Milanu so raztokli delavsko tiskarno. Kdor bi mislil, da je oblast prijela krivce, bi se hudo varal. Nekaj pa je vendar storila in sicer to, da je preprečeno »iz motivov javnega reda« nadaljnje publiciranje listov »Il Sindacato rosso«, »Pagine rosse«, »L'Avanguardia« itd.; vsa delavščina glasila so zatrita.

Mussolinijev govor k ruski trgovski pogodbi v parlamentu je bil zasnovan tako, da je imel kolikotoliko delavstvo pritegniti na stran fašizma, ali učinek je bil baš obraten. Delavski poslanci so govorili pogumno, čeprav sta jih prekinjevala Mussolini in Giunta, in delavska masa je razumela, da se je veliki diktator za trenotek ponikal napram delavstvu, ki je pa odločil njegov prst, ki je veleval pot v fašistovsko odvisnost. Pričakovati imamo novih bojev med fašisti in delavci, do ljute borbe v krvavih prizorov utegne priti ob pripravah za volitve in volilne dneve.

Mussolini bi se rad iznebil vsaj enega dela revolucionarnega delavstva, zato pa snuje načrte za emigracijo v južno Ameriko, v Rusijo, na Balkan. Tako bi se nizala fašizem ogrožajoča množica, katera bi po drugi strani v tujini štrelila in z domovim poslanim denarjem bi se krepila Mussolinijeva strahovlada. So dobro premišljeni fašistovski načrti za emigracijo! Samo je napaka, da vedo za nje tudi delavci! Resnica je, da je Mussolini našel na delavstvo mnogo pepela, ali pod tem pepelom tli vroča žerjavica, ki izbruhne na dan prejalislej in se razvije v plamen.

Grozen je fašistovski teror. Priznava ga za potrebnega po sedaj se vršečih zborovanjih fašistovskih pokrajinskih organizacij. V Kremoni je vprašal poslanec Farinacci, deželnih fašistovskih tajnik, kaj bi bilo brez črnih srajcev in brez njihovih bajonetov? »Pomota je misliš, da fašizem nima več sorazmornikov. Nasprotne stranke so se strnile in vstvarile enotno protifašistovsko fronto. Sovražnik fašizmu nad

vsem je mussolinizem. Italija pravi, da je vsa sporazuma z Mussolinijem. Ali kakor je danes z Mussolinijem, tako je bila pisana masa z Giolittijem, z Bonapartom, z don Sturzem in morda bi bila še brez naših bajonetov in brez naših črnih srajcev. Farinacci se je izrekel znova za fašistovsko politično in sindikalno intransigentnost.

Na zborovanjih se je z največjim povarkom nasvetovala disciplina, ker se širi med fašistovskimi vrstami razvojenost. Lokalni in strankarski interesi se krijojo in do polne veljave ho-

če priti element, ki ima za seboj požige in napade, proti elementu, ki išče zmernejše poti za utrijevanje fašistovske moči. Za volitve se obetajo grozni spori v fašistovskih organizacijah in kdo ve danes, kako se skončajo državnozborske volitve? Nagli preobrati v javnem mnjenju dandanašnjih niso nič kaj posebno nenavadnega. Gotovo je danes to, da fašizem ne bo trajal toliko časa, kolikor si namišlja Mussolini, in da se z nasiljem Italija ne preobradi. Star pa za vedno veljavjen je naš pregovor: **Svaka sila do vremena.**

ODGOVORI.

Včerajšnji »Slovenec« je sprožil celo vrsto zanimivih vprašanj. Zakaj bi na nie ne odgovarjali, ako s tem prispevamo k splošni razjasnitvi glavnih naših nacionalnih problemov? Izgleda, da avtonomizem, federalizem in drugo še marsikomu ni jasno, predvsem pa »Slovenec« samemu in tistim, ki mu sledijo. V tem prepričanju nas potrijevajo tudi ostrina »Slovenčevega« pisanja, ki se sem in tia že preobrača v neodpostljivo napadanje naših naivečnih nacionalnih svetinj. Primer takega natolceanja prinašamo na koncu razgovora.

Slovenec: Najboljše in nailepše je priznati to, kar sta ustvarila narava in zgodovinski razvoj.

Mi: Na podlagi takega vašega in našega izhodišča vprašamo, zakaj odklanjate Jugoslavijo, zakaj se upirate nacionalni večini in ustavnim dejstvom, ki jih je ta večina ustanovila na temelju zgodovinsko in naravno podanega razvoja k ujednjenju državnosti in skupni moči? Po tisočletnem robstvu dosežena enota, državnost in svoboda je vendar največja pridobitev baš naše narave in preteklega zgodovinskega razvoja! V smislu taiste narave se je med nami uveljavila sedanja jugoslovenska večina, današnja ustava in že pet let delujoča sila gospodarskega, upravnega, vojaškega, duševnega in splošnega nacionalnega ujedinjanja.

Slovenec: Glejte blagostanje in moč federalističnih držav!

Mi: Vidimo oboje! Poznamo pa tudi številne centralistične države, ki se ravno tako razvijajo kakor federalizirane. Tu ne moremo govoriti o boljših in slabših vzorceh. Na enem kraju potrebujejo federalizirano stavbo, na drugem pa enotnejo, trdnejo, centralistične državo. To pa tako, kakor nanaša zgodovinski razvoj, volja naroda, ozira na zunanjo varnost. Pri enotni in močni Jugoslaviji upoštevamo sija neugodno zunanjopolitično situacijo naše nove domovine. Razen tega poznamo anarhistično notranjost ter politično neizkušenost Slovencev in Hrvatov! Zato zagovarjammo močno državo Srbov, Hrvatov in Slovencev!

Slovenec: Naše kulturne, socialne, gospodarske in vremenske razlike zahtevajo avtonomijo, večjo samostalnost in svobodo.

Mi: Priznavamo razlike in svobodo dela. Vendar, zakaj se je ne poslužite v oblastni samoupravi? Kaj je pretesna, ali so njeni posii preozki, ali je število oblastnega prebivalstva premajhno, da se v njej izvijijo vse resnčne, ustvarajoče sile naše dežele? Zakaj ne poizkušamo s sedanjim samoupravom, da šele po preteklu izvestne dobe preidemo, če bo potreba, k širši obliki avtonomije, za življenja? V vprašanju samouprave naša država ne bojuje od ustave in njenih samoupravnih členov, marveč v prvi vrsti od federalistične demagogije, od brezveznega podžiganja protidržavnih sil, od splošne nedefinovnosti, nesposobnosti in brezvoljnosti širokih plasti našega naroda in razumnosti.

Slovenec: »Dosti je, da priblijemo, da najbolj svetel in čist ter naročen značaj ni varen pred kepmi blata. (Povodom napada na Škofa Srebrniča.)

Mi: Lepo besede, toda kdo greši najbolj? »Slovenec«, ki v isti koloni, komaj par trenotkov po tej misli pada na nivo brezstnidnega obrekovalca in Škodljivca našega nacionalnega razvoja, pisoč: »Pri nas žive ministri kakor ameriški petroletski kralji, so akcijarji raznih sindikatov, ropajo državno blagajno, se vozijo s posebnimi vlaki, zalamajo in večer par stotisočev in imajo toliko umazanih afer kakor romunski cigan uši. Kaj boste hodili primerjat Pašičeve uprave s Seiplovom! Seipel je mož svetovnega slovesa, je svojo državo dvignil do nepriskakovane višine, je pošten, svoje ljudi pošteno plačuje in še državi pristedi lepe milijarde — naša uprava v Beogradu pa državi denar zapravila, z njim redi svi večje ljubljence, goljufa in verži, uradnike pa plačuje kakor bi jih slabše ne mogel naibolj umazani žid iz Galicije.« Ne pišemo radi o sosedni državi, dasi bi »Slovenec« lahko opisal današnjo Avstrijo z Dunajem na čelu v vse drugi. Zadostuje pogled v dunajske liste »Die Börse«, »Die Stunde« itd., da se prepričamo o neverjetni bankokratiji nad

prisiljeni ugrizniti v kislo jabolko, zatujati poglavito točko svojega političnega evangelija in skleniti zvezo, ki bi jo lahko primerjali z zakonsko zvezdo med skrahiramci aristokratom in preprostim kmetskim dekletom. Ze svojim smo karakterizirali to družbo, kot nekaj abnormalnega in s političnega stališča nezmišljenga, kot prisiljen jed, ki je ne bo mogla dolgo prebavljati niti ena niti druga stranka, še manj pa ono

gnilobi, ki vlada v tej državi in kjer odloča kapital ter umazana špekulacija prav do prelata Scipa in njegovih klerikalnih priateljev. Posneli smo »Slovenčeve« stavke, da pokazemo na listi, ki se o vsaki prički bana da je naročen, da čuti za podarjenje Korčeve, da bi jih rad osvojili! Kaj si bodo mislili Korčevi, ko bodo čitali take lažne opise naše državne uprave, ko bodo nasledili klerikalnim klevetam in hroščidnemu poveljevanju dunajskega germanizma? Kaj bi zo račno severno granele, ako bomo tamnošnje omahljive, preproste in nerazsodne sličice obdelavali s tako demagogijo in jim kazali dunajsko luč ter domačo temo? Velika je svoboda države, ki dopušča tako bresčeno pisavo, velika je naša nacionalna strplosť, ki prenaša tako pokvarjen in nebrzdan tisk. Naj se tolažijo klerikalci! Kaj je dejstvo klerikalnega voda proti armadi jugoslovenskih državljanov, ki na krv v robstvu tisočletne preteklosti čuvajo ideale svobodne nacionalnosti in močne državnosti in priznavajo Jugoslavijo bodočnost jugoslovenskega naroda, ki bo tiral svoje samostalno in enakopravno mesto v splošnoevropski družini.

Poper za klerikalce.

Razkol v klerikalno-kommunistični večini, ki je dolgo časa figurirala pod firmo »Zvezde delovnega ljudstva« kot gospodar položaja v mestnem občinskem svetu, ni mogel ostati brez posledic. Jasno je, da se je za kulisami tega črno-rdečega pobratimstva godlo murski, kar je bilo prikrito odem ljubljanskih volilcev in kar je v neposrednem nasprotju z interesom onih zapeljanih mas, ki so mislile, da demagogiske fraze že same po sebi pomenijo vsakdanji kruh. Sedaj je nastopila reakcija, kakor smo jo pričakovali takoj spočetka. Koalicija skravnih levih elementov s predstavitevili težkega cerkevnega kapitalizma in duševnega nezadnjaštva, je bila v bistvu popolnoma absurdna in čuditi se je le, da je tako dolgo živila. Za paktiranje oba strank je bilo neobhodno potrebna, da ena kakor druga zatají to, kar tvori bistvo njenega programa, namesto sponzorizirati ugrizniti v kislo jabolko, zatujati poglavito točko svojega političnega evangelija in skleniti zvezo, ki bi jo lahko primerjali z zakonsko zvezdo med skrahiramci aristokratom in preprostim kmetskim dekleтом. Ze svojim smo karakterizirali to družbo, kot nekaj abnormalnega in s političnega stališča nezmišljenga, kot prisiljen jed.

Robokszycy pa ju je gladil z brezbržnim nasmehom.

Ga, Robokszycu je tačas odšla sama. Ostala sta sama. Mladi gospod se je nasmehl popolnoma neumno in si povrnil binokl. Robokszycy je molčal ...

»Ze je zelo pozno ...« je spregovoril mladi gospod.

Robokszycy je molčal.

»Danes je precej mrizo ...«

Niž, Tišina.</p

zgoljufano ljubljansko občinstvo, ki jo le s svojimi kroglicami spravilo na svet.

Voditelji moskovske internacionale bi se lepo zahvalili za politične sozialistike, ki meni nič tebi nič sežejo v roko izrazitim kapitalistom, četudi pod firmo zvestih zaščitnikov ljudskih interesov. Ljenin bi s takimi komunisti napravil kratek proces. Izključil bi ih iz stranke in poslal v čezvicaško, da jim pregleda obisti in dokaže, kaj je bistvena zahteva komunizma. To, kar se je zvezalo slučaino, brez skupne politične platforme in brez najmanjšega idejnega sorodstva, mora naravnim potom prej ali sleg znova narazen. Tako se tudi zgodiš in nam se zdi upravljeno, da klerikalci nočajo priznati edino merodajnega faktorja, ki je to državo raznesel kakor eksplozija gnilo drevo.

S tem, da so tudi klerikalci in komunisti v občinskem svetu vsak sebi pa seveda vsa stvar še ni likvidirana. Namsljeni prijatelji so si skočili sedaj v lase in z veseljem iznašajo v javnost to, kar so med volitvami previdno zamolčali. Klerikalci in krščanski socialisti imajo seveda naiveč masla na glavi, zato pa tudi najmanj govore o žalostnem koncu »Zvezde delovnega ljudstva«. Lemeževi komunisti, ki so imeli vsaj toliko poguma in značilnosti, da so svojim lažizveznikom obrnili hrbet, pa sedaj prav pridno perejo zamorca. V četrtekovo »Glasu Svobode« je priobčil M. Lemež članek »Obračun s krščanskimi socialisti«, v katerem karakterizira nedavne zaveznike kot prave politične netopirje. »Vi, Kristovi maziljeni, pravi med drugim, ki sedite v urednosti »Slovenca«, pličete, da vam ni ostal prikrit nedavni posej nekega člana naše stranke pri dr. Žerjavu in da se za hrbtom pripravila izdajstvo. Pličete, da vam samo ni znano, za katero ceno so prodali »moje pristaši« razredno-zavedni proletariate. Varni katoliške morale, ven z imenom onega, o katerem veste, da je bil pri dr. Žerjavu, da ga sodimo po našem strankinem pravu. Ven z dokazi, da smo kupljeni, da smo izstopili iz Zvezde, ker smo se prodali. Vi, ki učite s priznico: »ne obrekuj!« imate sedaj besedo, da s podpisom javno razkrinkate

pred celokupnim proletariatom one iz naših vrst, ki so bili pri dr. Žerjavu in izstopili iz »Zvezde« radi tega, ker so bili kupljeni. Če tega ne storite, bo zoper en dokaz več, da ste navadne ljudske varalice. Ko jih je povestil še nekaj bridle resnice v obrazu, sklepne dr. Lemež svoj članek z besedami: »Ne po programih, po dejanih vas vprašujemo. Za nas ni merodajno, da se priznatevate v Kristovem nauku, ki ni postavil spovednic, kjer se lahko izpovestite svojih grehov. Izvajate Kristov nauk brez spovednic, brez dvolične hinavščine! Sposnal sem vas sedaj tudi v vaši politični delavnici in to je morda edini ush zvezze, za vas morda manj prijeten.« Iz teh jednatih besed je jasno razvidno, kaj se dela za kulisami onih kričev, ki so med volilno kampanjo obljubljali ljubljanskemu občinstvu zlate gradove. Javnost naj sedaj sodi in presodi, kdo je imel takrat prav. Dr. Lemež pa se samo čudimo, da je šele sedaj spoznal pristno obliče svojih nekdajnih pojedinci. Lahko se bo seveda še neštetočat prepričal, da so klerikalci s krščanski mi socialisti in vso črno gospodo vred navadne ljudske varalice. V blebavosti in fazah so bogati, njihovi programi so tako sijajno prikrovenci, da preprosto ljudstvo res ne more najti v njih ničesar, kar bi nasprotovalo njegovim interesom. Toda ako jih vprašate po dejanih, pa se počake prava slika hinavščine in jezuitstva. Na izkušeno, v srcu drugo, na licu dobrošen smehlji in sočutje z nesrečnim trpinom, v mislih pa brezkrbo življenje na račun zapeljanega ljudstva. To je prava karakteristika gospode, ki se zbira okrog »Slovenca« in drugih klerikalnih listov.

Dr. Lemež je to gospodo že spoznal in to je res velik uspeh skrahirane Zvezde. Toda še več bo uspeh takratko bo slovensko ljudstvo kot en mož obrnilo tem dvoživkarjem hrbet in za vedno obračunalno z brezvestnimi hujščaki. Ta trenotek ni več daleč in pravlastovka nove pomiladi jo že prilepla v Slovenijo obenem z razpadom »Zvezde delovnega ljudstva«. Sledile »bodočne« se druge in to nevarnost čutijo najbolj klerikalci sami.

Dunajsko pismo.

Milice Vukobrankovics zadnja potomka zgodovinskega Vuka Brankovića? — Stavka državnih uslužbencev. — 10 milijard za Nemčijo. — Inostranski kapital v dunajskih bankah. — Krematorij.

Dunaj, 12. dec.

Včeraj je pričela porotna obravnava proti Milici Vukobrankovics, ki je obtožena, da je hotela zastrupiti celo rodbino knjigarija Ernesta Stilpnagla (firma Konegen). Že med vojno je bila obtožena, da je poskusila zastrupiti rodbino Piffli, ki je v sorodstvu s sedanjim kardinalom na Dunaju. Tedaj je bila oproščena radi pomanjkanja dokazov, a obsojena je bila radi obrekovanja, ker je obdolžila petnaštetnega dečka, da je on hudeleč. Pred par leti je bila pomilovljena in kmalu je našla službo v knjigarni Stilpnaglovi, kjer je izborna služila v knjigarni in tudi drugače svojemu šefu samemu. Po vzgoji je meščanska učiteljica in zelo nadarjena ženska. Priznava, da je res ona mešala svinčeni strup v jedlu, ali zagovarja se tako znamenito, da vzbuja neobičajno pozornost in celo občudovanje. Feliks Salten je po včerajšnji obravnavi napisal o njej cel feliton v »W. Allg. Ztg.«, v katerem jo naravnost poveličuje nadnivo običajnih duhov, hvali njenu duhovitost in prisotnost duha, njen preudarno govorjenje v formah izredne izobraženosti, sploh pravi, da je v celi dvorani najduhoviteša oseba. Prorokuje, da si bo znala priboriti še znamenito bodočnost.

Nas zanima incident, ki zbuja izredno pozornost in nekako nagnjenje do nje, za nas pa zaradi tega, ker se imenuje zadnjo potomko zgodovinskega Vuka Brankovića, zeta kneza Lazaria, s katerim se je junashki boril na Kosovem polju, a ga je srbski narodni epos preglasil za narodnega izdajalca in prekel ves njegov rod. — ergo da visi prokletstvo tudi na Milici Vukobrankovici. Na obravnavi je prišla ta okolnost takole na dan:

Zagovornik: Ker se je že govorilo o nekakih Vaših naporih, da bi si priboril kneževske časti, bilo bi morda umestno, govoriti tudi o tem, da ste res kneževskega rodu.

Obtoženka: Nisem ponosna v tem pogledu. Moga bi sleč izkopati stare liste in imenovati se knežnijo, za kar kardinal Piffli ne potrebujem.

Predsednik: Na rodu Vukobrankovici baje vči neko prokletstvo?

Obtoženka: Moji predniki so bili kralji Mezije in pozneje srbski vojvode. Jeden Vukobrankovič se je oženil s hčerjo carja Lazaria in je hotel postati srbski kralj. Pred bitko na Kosovem polju je Srbe izdal Turkom, za kar je dobil pozneje pol Srbeje v plačilo. Srbski epos izreka radi tega prokletstvo nad rodom Vukobrankovičev, ki glasi: »Bog pogubi Vuka Bran-

pred celokupnim proletariatom one iz naših vrst, ki so bili pri dr. Žerjavu in izstopili iz »Zvezde« radi tega, ker so bili kupljeni. Če tega ne storite, bo zoper en dokaz več, da ste navadne ljudske varalice. Ko jih je povestil še nekaj bridle resnice v obrazu, sklepne dr. Lemež svoj članek z besedami: »Ne po programih, po dejanih vas vprašujemo. Za nas ni merodajno, da se priznatevate v Kristovem nauku, ki ni postavil spovednic, kjer se lahko izpovestite svojih grehov. Izvajate Kristov nauk brez spovednic, brez dvolične hinavščine! Sposnal sem vas sedaj tudi v vaši politični delavnici in to je morda edini ush zvezze, za vas morda manj prijeten.« Iz teh jednatih besed je jasno razvidno, kaj se dela za kulisami onih kričev, ki so med volilno kampanjo obljubljali ljubljanskemu občinstvu zlate gradove. Javnost naj sedaj sodi in presodi, kdo je imel takrat prav. Dr. Lemež pa se samo čudimo, da je šele sedaj spoznal pristno obliče svojih nekdajnih pojedinci. Lahko se bo seveda še neštetočat prepričal, da so klerikalci s krščanski mi socialisti in vso črno gospodo vred navadne ljudske varalice. V blebavosti in fazah so bogati, njihovi programi so tako sijajno prikrovenci, da preprosto ljudstvo res ne more najti v njih ničesar, kar bi nasprotovalo njegovim interesom. Toda ako jih vprašate po dejanih, pa se počake prava slika hinavščine in jezuitstva. Na izkušeno, v srcu drugo, na licu dobrošen smehlji in sočutje z nesrečnim trpinom, v mislih pa brezkrbo življenje na račun zapeljanega ljudstva. To je prava karakteristika gospode, ki se zbira okrog »Slovenca« in drugih klerikalnih listov.

Danes popoldne je bil v parlamentu drug vihar, ki je včerašnjega še daleč prekašal. Izvrali so ga socialisti s predlogom, da se dovoli iz državnih sredstev — deset milijard za

depolno posega v notranje posle republike. — Še nikdar nisem videl te zbrane tako nabito napolnjene kakor včeraj in danes. Parlament si je nadal nalogo posredovalca med vlado in državnimi nameščenci, celo noč so se pogajali ali brez uspeha. Vlada je še vedno trdila in zdi se, da je res zadač dr. Zimmermann, ki je zato tukaj, da Avstrija itak vrši svojo dolžnost do gladnih bratov in parlament apeluje na narod, da daleč deluje v dosedanjem smislu. Za odklonitev so govorili tudi Vse nemci, kar je združilo pri socialistih, tudi odpor, tako vpitje, toliko »Pfui-klicev, da dolgo ni hotelo biti miru. — Tudi pri tej priliki so si socialisti privočili dr. Zimmermann, ki baje tiči tudi za tem sklepom finančnega odseka. Eden izmed govornikov se je povpel celo to trditve, da je tu vmes francoski maščevalni vpliv, ki hoče, da vsaj dva deset tisoč Nemcev pomre za lakovito, ker bi bila to več nego ena dobrjava svetovna vojna. — Današnji vihar je bil najhujši, kar sem jih videl v tej zbornici.

A. G.

Telefonska in brzojavna vročila

Narodna skupščina.

Odgovor zunanjega ministra o razmejitvi z Romunsko. — Vlada in Radičeva propaganda.

— Beograd, 15. dec. (Izv.) Skupščinski predsednik Ljuba Jovanović je na včerašnji seji naznani zbornici, da je Nj. Vel. kralju poslal pozdrav parlamenta o priliki njegove krstne slave in da se je Nj. Vel. kralj Aleksander I. brzjavno zahvalil za pozdrav. Skupščina je kraljevo zahvalo sprejela z burnimi klici: »Živel kralj!«

Predsednik je nato naznani, da bo zunanjji minister dr. M. Ninčić dal odgovor na interpelacije raznih poslancev.

Zunanji minister dr. M. Ninčić je najprej odgovarjal na interpelacije socialističnega poslanca Nedeljka Divca o demarsi bivšega atenskega poslanika Živojina Balugđiča pri grški vladi. Interpelant je zahteval od zunanjega ministra pojasnilo, iz kakega razloga se je naša vlad oziroma naš poslanik vmesoval v notranje zadeve nosedne države, čeprav je naš narod vedno visoko spoštoval staro tradicijo, da se ni vmesoval v tujne zadeve. Zunanji minister je k tej interpelaciji kratko odgovoril, da so bile vesti o demarsi netočne in da ni res, da bi bil naš zastopnik interventiral proti republikanskemu pokretu pri grškem predsedniku, vsled česar izostane tudi odgovor na ostala vprašanja, ki so logična dedukcija iz glavnega vprašanja o intervenciji.

Posl. Nedeljko Divac (soc.) je izjavil, da stvar v resnicni ni takak kakor jo predstavlja zunanjji minister ter je hkrat opozoril na poročilo Presbiroja, ki je javil, da je poslanik Balugđič posebil grškega ministrskega predsednika in imel z njim prijateljski razgovor. Ta veste ni bila demantirana. Ob tej priliki je posl. Divac omenil tudi ultimatum, ki ga je poslanik v Berlinu izročil nemški vladu v zadavi reparacijskih dobav.

Zunanji minister dr. Ninčić je tudi to govorico kategorično zavrnil kot netemeljeno in nerescično. Faktum je, da so veste o ultimatu prinesli nekatere inozemski naši državi nenaklonjeni lisi.

Zunanji minister dr. Ninčić je za tem odgovarjal na interpelacijo nemškega poslanca dr. Stefana Krafta in tovarne o razmejitvi z Romunsko glede odstopa Žombolje Romunski. Zunanji minister je izjavil, da je v resnicni izvršen odstop Žombolje in nekaterih krajev Romunski, a da dobi v kompenzacijo naša država nekatera druga mesta in vasi. Motivi, ki so bili merodajni pri rešitvi tega razmejitevnega vprašanja, so bili pred vsemi ti, da naša država pridobi čim več enotnega nacionalnega elementa. Priponiti je treba, da je vladavca vlagajo na osebnih kombinacijah in da je bil Radić pozvan, da naj ne zlorablja azila v Angliji in da ne sme delovati proti obstoječi vladni v kraljevini SHS.

S to izjavo smatra minister, da je podan tudi odgovor na ostale točke dr. Krizmanove interpelacije, s pripomočkom, da naša vlad ni zahtevala od angleških izgovora Štjepana Radića. Interpelant je obenem zunanjega ministra opozoril na Radičeva pisma, objavljena v glavnem organu HRSS, »Slobodnem domu«.

Zunanji minister dr. Ninčić je odgovoril:

»Štjepan Radić je v svojih fantičnih pismih iz Londona skušal spraviti lahkoverni hrvatski svet v zmoto s poročili, da angleška vladova nima nikakih vezi z Radićem, če je res, da je Radić pozvala angleška vlad, da ne sme zlorabljati gostoljubja, ki ga je našel Radić v Londonu, in če je res, da je naša vlad zahtevala od angleške izgovora Štjepana Radića. Interpelant je obenem zunanjega ministra opozoril na Radičeva pismo, objavljeno v glavnem organu HRSS, »Slobodnem domu«.

— Bologna, 14. decembra. (Izv.) Včeraj se je izvršila porotna razprava proti sedmim fašistom, ki so se lani udeležili napada na kolonsko hišo Jerneja Mezzettija, ki je oblažel mrtve, neki drugi kolon pa je bil težko ranjen. Stiri fašisti so obsojeni vsak na 7 in pol leta, ostali trije pa od 3 do 6 let zapora. V fašistovskih krogih je zavladal ogorčenje.

— Rim, 14. decembra. (Izv.) Včeraj se je izvršila porotna razprava proti sedmim fašistom, ki so se lani udeležili napada na kolonsko hišo Jerneja Mezzettija, ki je oblažel mrtve, neki drugi kolon pa je bil težko ranjen. Stiri fašisti so obsojeni vsak na 7 in pol leta, ostali trije pa od 3 do 6 let zapora. V fašistovskih krogih je zavladal ogorčenje.

— Rim, 14. decembra. (Izv.) Mussolini zahteva pri vrščilih se pogajanjih za trgovsko pogodbo z Rusijo, da bi se dala Italiji koncesija za premogokopno cono ob Černem morju. Baite se Rusi deloma strinjam z Mussolinijevim predlogom, hočeo pa imeti italijansko-ruski konzorcij, ki bi dobil v najem tako cono. Italija bi se udeležila s kapitalom, tehniki in delavci, sovjetska vladpa bi dobita dolgočasno odstotke prdukeje in čistega dobitka.

— Beograd, 15. decembra. (Izv.) Narodna skupščina se je včeraj sešla na mednarodni železniški konferenci. Konference so se udeležili delegati prometnih ministrstev vseh evropskih držav. Konference je razpravljala predvsem vprašanje ureditve direktnih transitzov blaga, nekatera carinska in železniška vprašanja. Odobrene in podpisane so bile razne konvenции. Razpravljalo se je tudi vprašanje enotnega voznega reda za tekoče polletje. Naš delegat je sklenil s češkoslovaškim delegatom konvenco, na podlagi katere se ureja direktno pošiljanje med Češkoslovaško in Jugoslavijo. Avstrijski delegat je k tej konvenci izjavil, da ne bo Avstrija delala podobnih ovir pri teh direktnih transitzih med Češkoslovaško in Jugoslavijo.

— MADŽARSKO POSOJILO.

— Budimpešta, 15. decembra. (Izv.) V kraljevini narodne skupščine je bila včeraj razširjena vest, da so po pogajanjih radi dosegli madžarsko posojilo v Parizu preložena do začetka meseca aprila prihodnjega leta. Vest je vzbudila v parlamentarnih krogih konsternacijo.

— Dunaj, 15. decembra. (Izv.) Po počutjih Herzogove korespondence ustavljena devizna centrala svoje delovanje. Nacionalna banka ustanovila po novem letu v vseh važnejših mestih in kralj svoje podružnice Mala antanta in mad. pos.

— Pariz, 15. decembra. (Izv.) Po informacijah iz diplomatskih krogov so med člani Velike in Male antante izmenjane misli o dovolitvi mednarodnega posojila Madžarski. Na temelju demarše Velike antante v Beogradu. Pragi in Bukarešti je stavila Mala antanta dva glavna pogoja za dovolitev posojila:

1.) 20% dovoljenega posojila se ima rezervirati za plačilne obveznosti Madžarske v smislu določil trdonske mirovne pogodbe. Teh 20% se ima rezervirati predvsem kot plačilo vojne odškodnine državam Male antante po določilih protokol-sporazuma, sklenjenega v Spa leta 1921.

2.) V medzavetniški kontrolni komisiji, ki bo vodila nadzor o uporabi posojila, ima bili tudi delegat držav Male antante.

Danes, v nedeljo 16. decembra, ZABAVNI VEČER

šentjakobskega gosp. društva

— Kazini.

Gibanje državnih uradnikov.

— Beograd, 14. decembra. (Izv.) Deputacija glavnega odbora Saveza državnih uradnikov, obstoječa iz predsednika univ. prof. Andonovića, podpredsednika dr. Miha Jovanovića, pomočnika direktorja državnega računovodstva in predsednika organizacije poštnih nameščencev Toma Jovanovića je včeraj dopoldne poslala finančnega ministra dr. Stojadinovića, s prošnjo, da ji da končne sklepe vlade na spomenico, ki jo je bila prejšnje dni predložila vladi delegacija državnih uradnikov. Finančni minister je tej delegaciji najprej izjavil, da ne more takoj objaviti sklepov, ker mora spomenico prej proučiti. Včeraj je finančni minister deputaciji kratko odgovoril; odgovor pa deputacije ni popolnoma zadovoljil. V krogih državnih uradnikov prevladuje splošno prepričanje, da bo vlada še naprej skušala začevati rešitev uradniškega vprašanja. Znanec je, da je do danes vlada še vedno znala spraviti uradniško vprašanje in zahteva uradnikov na drug tir. Vlada še ni nikdar vpoštevala upravičenih zahtev, ki so bile od uradnikov predložene v raznih spomenicah na vlado. *Med uradništvom se tudi razmotrica vprašanje proglašitve splošne stavke. — Način izvedbe je pa zelo težaven.*

— Beograd, 15. decembra. (Izv.) Današnji beogradski listi objavljajo vest, da je vlada na predlog finančnega ministra odločila, da se državnim uradnikom vseh kategorij dne 1. januarja 1924. izplača predjem na račun reguliranih plač. Onim uradnikom, ki imajo sedaj več kakor 5000 dinarjev na leto, se izplača predjem v znesku 2000 dinarjev, in onim, ki imajo manjšo od zgoraj navedene, pa 1500 dinarjev.

Vladna kriza na Poljskem.

Demisija poljske vlade.

— Varšava, 14. decembra. (PTA.) — Pri posvetovanih poljskih ljudskih stranke Pijast o zakonskem načrtu glede kolonizacije in parcelacije je del poslancev pod vodstvom posl. Prylla zapustil dvorano. Posledica tega koraka je bila, da je predsednik sejma Rataj takoj odložil svoje predsedniško mesto. Sejm je bil zaključen. Takoj na to je bila sklicana izredna seja ministrskega sveta, da se posvetuje o nastali parlamentarni situaciji.

— Varšava, 14. decembra. (ČTK.) Na izredni seji je ministrski svet na predlog ministrskega predsednika Witosa sklenil takoj podati predsedniku poljske republike demisijo celokupnega kabineta.

TRAGIČNA SMRT.

— Milan, 14. decembra. (Izv.) Direktor potresnega observatorija Gagliani je danes padel s četrtega nadstropja svoje še nedograjene hiše ter na mestu obeležil mrtve. Ni še znano ali je tragični slučaj bil neštevilni ali prostovoljni smrt.

Obnova pogajanj med Francijo itd.

— Pariz, 14. decembra. (Izv.) Diplomatici urednik »Agence Havas« piše o obnovi pogajanj med Francijo in Nemčijo: Veli, da je francoska vlada pravljila na obnoviti pogajanja z nemško vlado, ker je popolnoma ustavljena pasivna resista v ruhrskega ozemlja. Razgovori se bodo vodili med obema vladama po posredovanju nemškega poslovnega odpravnika Hoescha.

Politične vesti.

— Politična situacija in klerikalci. Iz Beograda nam poročajo: V parlamentarnih krogih se živahnoma komentira dejstvo, da nastopajo klerikalni poslanci v zadnjem času izredno konciljantno napram vladi. Zdi se, kakor da bi se spletle med klerikalci in vlado tajne niti, ki naj vodijo do popolnega sporazuma. Ni se potem čuditi da so bile v parlamentarnih krogih že razširjene kombinacije o radikalno-klerikalni koaliciji. Klerikalci so te vesti sicer demantirali, vendar v takšnem tonu, da se je lahko opažalo, kako je klerikalnim poslancem v bistvu simpatična ta misel. Na zadnjem seji klerikalnega kluba so poslanci razpravljali o politični situaciji in so za enkrat sklenili, da za sedaj še pridrži svojo dosedjanjo politično takto. Nekateri govorniki so naglašali, da bi klerikalni klub pač rad stopil z vlado v pogajanja, vendar pa je potreba, da vlada preje dejanji pokaze, da je vredna zaupanja. Doslej so bili klerikalci že tolkokrat prevarjeni, da se nihče ne more čuditi, ako nimajo nobenega pravega zaupanja ne v vlado in ne v radikalno stranko. Na drugi strani pa so napravile na klerikalcev prav dober vtip gotove koncesije, ki jih je vlada baje čuo po svoji iniciativi dala klerikalcem.

— Iz zunanjega ministrstva. Češkoslovaški poslanik Jan Šeba je včeraj obiskal ministrskega predsednika. Razgovor je bil o sestanku držav male antante.

— Blagodati agrarne reforme. O tem je začelo pisati tudi glavno glasilo Hrvatske stranke prava, »Pravaš«. Po reditki moramo tež najbolj separatistič-

ni stranki naše države, da se približuje vsakdanjam, realnim potrebam, in da opušča svoja meglena stališča hrvatskega državnega prava, hrvatskega separatizma. Le tako naprej, čimveč poseganja v naša aktualna gospodarska in javna vprašanja.

— Radić je prijatelj vseh, samo ne rodnih bratov Srbov! V svojem glasilu »Slobodni dom« priobčuje Stjepan Radić novo pismo iz Londona, v katerem pravi med drugim: »Neresnično je, da bi si Hrvatje in Srbija želeli eno državo zaradi tega, ker imajo skupne sovražnike. Na svojo srečo so Hrvati prijatelji Bolgarov in Arnautov. Oni so prijatelji tudi madžar, cega in italijanskega naroda, pa tudi prijatelji avstrijske republike. In sicer so takšni prijatelji teh narodov in držav, da se ne more izvršiti nobeden napad na enega izmed teh narodov s sodelovanjem Hrvatov, to temenj, ker nobena izmed teh držav nima namena, da napade Hrvatsko. — Torej Hrvati so prijatelji Italijanov, ki v Istri na najkraješji način zatirajo Hrvate in iztrebljajo hrvatski živelj. Hrvati so tudi prijatelji Madžarov, proti katerim so se borili skoraj tisoč let, nepomirljivi sovražniki so samo in edino svojih rodnih bratov, ki govore in pišejo isti jezik in po čilih zavrhajo ista slovenska kri-

= Izjava ministra dr. Peleša. Nampram dopisniku »Jutra« je minister za socijalno politiko dr. Peleš podal to le izjavo glede o prehrani pasivnih krajev: »Dosledno mojim včerašnjim besedam moram povdarijati, da ne smatrati dr. Žerjava v nobenem oziru za krivega. Kar se posebej tiče prehrane akcije v Hercegovini, je stvar tak: Minister dr. Žerjav je izdal nalog, da se za prehrano Hercegovine določeni znesek 6 milijonov dinarjev preda od kaže od Narodne banke zagrebškemu Gospodarskemu društvu, ki je prevzel prekribo Hercegovine. Zastopniki Potrošačke zadruge iz Mostara pravijo sedaj, da od tega kredita niso dobili ničesar. Ravnatelj Gospodarskega društva dr. Poljak pa zatrjuje, da se je ves kredit porabil za prehrano Bosne in Hercegovine. Posebna anketa pokaže, v čem obstoji nesporazum med dr. Poljakom in mostarsko Potrošačko zadrugo. Ako je pri tem kakšna krivda, je vendar gotovo, da niti naimanji ne pada na dr. Žerjava. — Ta dr. Peleševa izjava bo pač napravila konec znani kampanji, ki je bila od gotove strani uporabljena proti dr. Žerjavu.

— Rusija prepriča dokske premogovne revirje Italije! Glasom rimskih vesti potekajo trgovinska pogajanja med Italijo in Rusijo zelo ugodno. Vsak dan se vrši večkratne seje. Rusko delegacijo vodi dr. Sergij Gorčakov, ki je iz boljševiškega prepričanja odložil plemiški naslov. Dr. Gorčakov je vnuč posluge kneza Gorčakova, kancjerja in zunanjega ministra carja Aleksandra II., in spada med najboljše ruske ekonomiste. Njemu pripisuje velik uspeh italijanskih industrijalcev na nedavni SHS vplivajo na beogradsko vlado, na stopi v diplomatske stike s sovjetti. Isto razniranje prevladuje tudi v češkoslovenski javnosti. Tretji zaveznik Romunija izjavlja v svojem tisku, da sedaj, ko je dosežen sporazum glede Besarabije, ni nobene ovire za priznanje sovjetske vlade. Na konferenci v Beogradu bo navzoč tudi delegat Poljske in bržkone bo definitivno rešeno vprašanje glede vstopa Poljske v Malo antanto. Po teh konstatacijah list nadaljuje: Zakaj bi se sedaj, ko so se sporazumele anglo-saksonske in latinske rase (Spanca in Italija), ne sporazumieli tudi Slovani? Da, priznati je treba, da bi bila največja nevernost, ako bi se jugozapadni Slovani sporazumieli in sklenili nekakšno zvezo s prejšnjo mogočno Rusijo. Toda mi, ki smo se veselili, da je padel carizem in z njim tudi absolutizem, smatramo, da je sedanja velika Rusija najboljša garancija za evropski mir, ker po svojem režimu ni osvajalna, nego hoče živeti v mirnih odnosih z vsemi državami. Uprav zato pa je treba pozdraviti vso v Parizu, Londonu in Newyorku za ta počajanja.

— Preganjanje hrvatsko-katoliške cerkve. Pokrajinska uprava v Zagrebu je izdala naredbo, ki se glasi: Ze večkrat je tu ministrstvo izdalo nalog, da se prepreči delovanje takozvane hrvatsko-katoliške cerkve. Navzlic temu pa svečeniki-pristaši reformističnega gibanja izvršujejo javno bogoslužna dela, darujujo hrvatske maše, snujejo hrvatsko-katoliške župe itd., vse to proti odredbam naše ustave in navzlic zabrani obstoječih državnih zakonov. Vse to se dogaja pred očmi upravnih oblasti. Zato se po naredbi ministrstva ver v Beogradu z dne 12. oktobra 1923. V. K. št. 2570 vse podrejene oblasti pozivajo, da energično store vse potrebne korake, da se takov reformistični pokret odpadih katoliških duhovnikov obdrži v mejah, ki so mu določene z državnim ustavo in zakoni. Reformistično gibanje Hrvatske narodne cerkve je s to naredbo popolnoma udrušeno in omejeno samo na takozvano hišno bogoslužje. V zvezi z izdanjem te naredbe je zagrebska policija obsodila hrvatsko-katoliške župnika 70letnega Ivana Cerovskega na 6 dni ječe, odnosno na 150 Din globe, ker je na željo rodbine brez cerkvenega odela izvršil pogreb pristaša reformističnega gibanja. Zanimivo je, da je bil župnik Cerovski od policije razrešen vsake kazni, a je končno po nalogu ministrstva ver bil ponovno obsojen.

— Kaj bi se zgodilo, ako bi Radić prišel v Beograd?... Na to vprašanje odgovarja Radić sam v svojem »Slobodnem domu« takole: »Moj prihod v Beograd bi imel za posledico ničesar drugega, kakor vojaško diktaturo, kar bi izzvalo v Hrvatski in Makedoniji revolucijo, potem pa bolgarsko in madžarsko intervencijo in nazadnje neizogibno evropsko vojno. — Strašno! Kakšne katastrofalne posledice bi imel prihod Stjepana Radića in njegovih poslancev v narodno skupščino v Beograd! Potem ima Radić popolnoma prav, ako ostane še nadalje v Londonu in se ne vrne v domovino! Sicer se pa tem strašnim prorokovanjem na prvi pogled vidi, da so izvarjena z gotovim namenom. Hrvatske mase so že jely uvidevati, kako brezglavje je Radićeve politike, zato jim mora Radić nametati v oči nekaj novega peska in zato jim slike strašne posledice, ki bi jih imel baje negov odhod v Beograd. Vprašanje pa je, ako bo to strašilo kaj zaleglo.

— Politična situacija in klerikalci. Iz Beograda nam poročajo: V parlamentarnih krogih se živahnoma komentira dejstvo, da nastopajo klerikalni poslanci v zadnjem času izredno konciljantno napram vladi. Zdi se, kakor da bi se spletle med klerikalci in vlado tajne niti, ki naj vodijo do popolnega sporazuma. Ni se potem čuditi da so bile v parlamentarnih krogih že razširjene kombinacije o radikalno-klerikalni koaliciji. Klerikalci so te vesti sicer demantirali, vendar v takšnem tonu, da se je lahko opažalo, kako je klerikalnim poslancem v bistvu simpatična ta misel. Na zadnjem seji klerikalnega kluba so poslanci razpravljali o politični situaciji in so za enkrat sklenili, da za sedaj še pridrži svojo dosedjanjo politično takto. Nekateri govorniki so naglašali, da bi klerikalni klub pač rad stopil z vlado v pogajanja, vendar pa je potreba, da vlada preje dejanji pokaze, da je vredna zaupanja. Doslej so bili klerikalci že tolkokrat prevarjeni, da se nihče ne more čuditi, ako nimajo nobenega pravega zaupanja ne v vlado in ne v radikalno stranko. Na drugi strani pa so napravile na klerikalcev prav dober vtip gotove koncesije, ki jih je vlada baje čuo po svoji iniciativi dala klerikalcem.

— Blagodati agrarne reforme. O tem je začelo pisati tudi glavno glasilo Hrvatske stranke prava, »Pravaš«. Po reditki moramo tež najbolj separatistič-

Gospodarstvo.

VPRASANJE TUJEGA KAPITALA IN TUJEGA DELA V NAŠI DOMOVINI.

Ni prezreti, da je med naseljeni rado takih, ki žele na kak lahek način zaslužiti velike svote brez potrebnega truda. Večkrat so med njimi avanturisti, ki pred vojno niso bili trgovci in kanjijo v naši mladi državi najti lahek zaslužek. Ali lahek zaslužek je mogoč doseči le s kupčjami velike riskantnosti. Polom takih kupčij s takimi neizkušenimi in slaboglasnimi trgovci potem navadno izzveni v trditev, da jugoslovenska vlada zavira produktivno delo tujcev.

Evo vam oznake za 80% tujih priseljencev — ljudi, ki pridejo k nam s poštanskimi nameni — klativitezi, ki skušajo kompromitirati naš nacionalno industrijo in hkratu naš politični položaj.

Kako bi mogli prisrčno sprejemati take elžente, ko je pač naša prva dolžnost konsolidirati in dvigati naše nacionalno blagostanje. Drugačni smo pa pri nas, kadar je priseljenec druge, prave kakovosti. Naši zemljji manjka kapitala. Manjka nam tudi sredstev za uresničenje novih podjetij. Veseli se bomo tujev, ki pridejo brez skritih misli z željo, da pripomorejo k razvoju naša zemlje. Francoski, belgijski, angleški, ameriški, švicarski in hollandski kapital, ki je udeležen pri gospodarskih povzdignih naša kraljevine, je bil vedno dobrodošel in ni nikdar namenil na sovražnost naših oblastev. Ali — ponovimo še enkrat — naša najsvetješa dolžnost je, da se borimo proti vsemu, kar more kompromitirati naš politični razvoj.

★ ★ ★

Dr. Gustav Gregorin.

NAUKI AVSTRIJSKE VALUTARNE POLITIKE.

Z današnjim člankom zaključujem serijo člankov, v katerih sem dokazoval, da ni že vsaka pomozitev novčanic sama na sebi inflaciju, kakor da tudi ni deflacija v pravem pomenu besede vsaka skrčenje obtoka novčanic. Ponavljam še enkrat: inflacija je le pomozitev novčanic v neproduktivne, konsumptivne svrhe. Deflacija pa je skrčenje obtoka onih novčanic, ki so prišle v promet potom inflacije in pa povratek v Narodno banko onih novčanic, ki so bile izdane v svrhu kratkoročnih produktivnih privratnih kreditov in ki so v procesu produkcije dovršile v neproduktivnih privratnih kreditov. Iz tega sledi zoper, da pomozitev novčanic za potrebe konsumtivne proizvodnje ni v stanu poslabšati tečaja denarja, ampak nasprotno, da ga more le zboljšati v istem razmerju, v katerem je ta pomozitev povečala narodno bogastvo. Narobe pa deflacija, ki utrušnjuje mehanično denarno sredstva, potrebita za vzdrževanje in razvoj narodne produkcije, utegne doseči ravno nasprotni učinek, t. j. poslabšanje tečaja dinarja. Da to niso le suhe teorije in prazne fraze, izhaja jasno iz razvoja avstrijske krone tekmo zadnjega leta.

S 1. januarjem t. l. je prevzela na novo ustanovljena »Avstrijska Narodna banka« od avstrijskega poslovodstva avstro-ogrskih banke, sledenča aktiv: zlato podlogo v znesku 49.672 milijonov avstr. kron, devize in valute, ki se uračunavajo v Kovinsko podlogo, v znesku 1.145.518 milijonov avstr. kron, tržnatev iz ekskontiranih menjic in lombard v znesku 732.036 milijonov avstr. kron in dolg države v znesku 2.557.949 avstr. kron ter sledenča pasiva: akcijsko glavnico v znesku 30 milijonov zlatih, enakih 385.020 milijonom papirnatih avstr. kron, obrok, obtok novčanic v znesku 4.053.699 milijonov avstrijskih kron in na zahtevo izplačljive žiro- in drugo obvezne v znesku 417.204 milijonov avstrijskih kron. Vse te postavke so valutirane v avstr. papirnatih kronah po tečaju 12.834 papirnatih za eno zlato krono. Tedenski izkazi Avstrijske Narodne banke torej izkazujejo natančno razmerje aktiv in pasiv, valutiranih po isti stalni relaciji, in ne kakor pri naši »Narodni banki«, katera tedenski izkazi nam ne nudijo jasnega stanja njenih aktiv in pasiv, ker se, kakor sem že omenjal v prejšnjih člankih v Kovinsko podlogo seštevajo zlati in srebrni denari, dolarji, funti, franki in lire po predvojni relaciji, akoravno ta ne obstaja več. Vsesled takega načina valutiranja se lahko zgodi n. pr. da danes figurira 1 milijon dolarjev v kovinski podlagi s 5 milijoni dinarjev, a jutri zamenjan v italijanske lire (približno 23 lir za en dolar) s 23 milijoni dinarjev. V takem slučaju bi se tedenski izkaz povzamjal kovinska podlaga številčno za 8 milijonov dinarjev, akoravno se je samo zamenjalo dolarje proti liram, valutiranim po današnjem tečaju dolarja v papirnatih dinarjih pa znaša 1 milijon dolarjev celo 88 milijon dinarjev. Do takih absurdnosti prihajamo z omenjenim načinom valutiranja od strani naše »Narodne banke«. Vračam se k »Avstrijski narodni banki«. Iz tedenskega izkaza od 15. novembra t. l. ki je pred mano, povzamem te-le podatke:

* Revue économique et financière ima za ravnatelja dr. Dušan Milica. Letna načrtna za mesečnik 150 Din. Uprava in redakcija je v Beogradu, Kolarčeva ul. 1.

Aktva: zlato 62.117 milijonov avstr. krov, devize in valute 3.389.553 milijonov avstr. krov, ekskontrolne menjice (waranti in efekti) 1.121.556 milijonov avstr. krov, dolg države 2.535.547 milijonov avstr. krov; pasiva: akcijska glavnica 385.020 milijonov avstr. krov, obtok novčanic 6.335.954 milijonov austrijskih krov, žiro- in druge na zahtevo plačljive obvezbe 770.729 milijonov krov. V 10% mesecih sta se povisala obtok novčanic in žiro- in druge obvezbe od skupnih 4.470.893 milijonov na 7.106.683 avstr. krov, torej za okroglo 59% in privatni krediti so se zvišali od 732.086 na 1.121.556 milijonov avstr. krov, torej za okroglo 53%. Državni dolg je v isti dobi ostal skoraj nespremenjen, dočim se je kovinska podlaga (zlato, devize in valute) vsed nakupa iz lastnih sredstev (stabiliziranih parnitnih krov) skoraj potrošila. In vendar ni v tej dobi austrijska krona pada, marveč se je kreplja v Curihi od 0.0075 na okoli 0.0081; povspela bi se še više, da ne zaustavlja. Avstrijska Narodna banka njen dvig namenoma. Ta klasičen primer nam jasno priča, da se ni bilo pomnilo novčanic, aka one služijo produktivnemu privatnemu kreditu in ako se za-je kupuje zlato in dobre devize in tuje valute, katerih vrednostno stalnost vzdržuje stabilizacija valute. Valuta, ki se vspenja konstantno navzgor, pušča po ravnotaku konstantno za sabo vrednost napeljivih deviz in tujih valut, ki naj služijo kakovska podlaga novčanic. Naša valutarna politika mora torej stremiti za tem, da se naša valuta čimprej stabilizira.

S tem sem prišel do konca svojih razpravljanj o perečem našem valutnem vprašanju. Upam, da sem z njimi, tudi če so se enemu ali drugemu dozdevala predloga, vendar kolikor toliko doprinesel k razbistrenju tege komplikiranega vprašanja, ki je temeljnega pomena za ozdravljanje našega gospodarstva in raziskavanju vprašanja o pomenu in dejstvovanju inflacije in defla-

TEČAJ BOLGARSKEGA LEVA.

Kolebanje leva sili bolgarsko javnost, da pogosto razmišlja o vzrokih njegove nestabilnosti. To kolebanje se zdi občinstvu kot nekaj tajanstvenega in do gotove meje čudnega kot nekaj, kar je morebiti produkt posebne magije, magije verživljenja. Že večkrat sem naglašal, da je takozvana špekulacija za postanek borznih tečajev drugo ali tretjevarstveni faktor in da špekulacija sama po sebi nikoli ne more stvoriti tendence v valutnem tečaju. Ona se lahko pojavi samo tam, kjer tendencija že obstaja in še to navadno na ta način da pospešuje že obstoječi tendenco v smeri k padanju ali zvišanju valute. Sama tendencija pa ni nikdar drugega nego rezultat vpliva osnovnega ekonomskega zakona o povpraševanju in ponudbi. Nobena sila ne more prepričati zvišanja tujih valut na bolgarski borzi ali postane povpraševanje po njih znatno večje od ponudbe. Okolnost da se je tečaj bolgarskega leva spomladansko dvignil, je bila rezultat tedanjega ugodne plačilne bilance države. Ta plačilna sposobnost je nastala v prvi vrsti za to ker je bila vrednost izvoza znatno večja kot vrednost uvoza.

Obstoji pa še drug ekonomski zakon, ki nas uči, da disarmonija med izvozom in uvozom v tej ali oni državi skuša vedno odstraniti in sicer svojim naravnim potom. Vpliv tega zakona opazamo od spomladi celje in to, kar se godi sedaj, je še njegov rezultat. Naglo padanje tečajev teh valut spomladansko in poleti je povzročilo znjajne cen, izraženi v bolgarskih levih na vse predmete, tako na izvozno, kakor tudi na uvnino blago. Kakšne posledice je imelo to padanje na uvoz in izvoz? Uvoz je ta okolnost zelo pospeševala in zato so trgovci, čiji zaloge so bile zaradi vojne izčrpane, naročili velike množine blaga v inozemstvu. Z izvozom pa je bilo upravno sprotno: lev se je dvignil, kar je povzročilo znatno znižanje cen našega izvoznega blaga in to je bila ovira za naš izvoz, ki je bil skoraj popolnoma ustavljen. Tedaj je nastala potreba, da se spremeni razmerje med vrednostjo uvoza in izvoza. Dočim je do naraščanja leva vrednost izvoza prekašala vrednost uvoza, je začela sedaj vrednost uvoza znova prekašati vrednost izvoza. Kaj je bila posledica te spremembe? Nov padec tečaja bolgarskega leva Nobena druga razloga zadnjega padca tečaja leva ne more biti pravilna.

V teh razmerah se bodo mnogi vpraševali, da li je mogoče s kakimi ukrepi vplivati na tečaj našega leva ali pa vsaj brez moči in s prekriznimi rokami gledamo, kako delujejo slepe ekonomiske sile in sicer danes v eni, jutri pa v drugi smeri? Idejo, da bi se korigiral vpliv omenjenih ekonomskih zakonov s kakšnimkoli ukrepi ali naredbami, je treba zavrniti kot nekaj kar lahko roditi škodljive posledice, mesto, da bi koristilo. Kajti to bi povzročilo samo pravico, ker z nobenimi sredstvi ni mogoče zmanjšati povpraševanja po tujih valutah, ako jo uvozničari potrebujejo. Taka omejitev bi povzročila zastol in odlašanje izplačevanja dolgov v inozemstvu, kar bi se koncem koncov spremenilo v veliko katastrofo za naš denar.

Vprašanje je sedaj, kako mogoče te razmere urediti. Rešitev je v prvi vrsti v ugodni trgovski bilanci države. Ali bomo imeli tako bilanc? Treba je konstatirati že sedaj, da gre današnja tendensa za tem da se trgovska bilanca zboljša in sicer pod pritiskom naravnih ekonomskih razlogov: nov padec in tečaj bolgarskega leva, ki povzroča podražitev blaga, postaja ponovno faktor za pospeševanje izvoza in

omejitev uvoza, torej tudi za zboljšanje naše plačilne bilance. Kako daleč lahko gre to zboljšanje, seveda ni znano.

Slaba stran vpliva teh ekonomskih razmer je nestabilnost valute, ki povzroča veliko škodo našemu gospodarstvu in ustvarja razmere, v katerih je ekonomski obstanek državljanov nesiguren. Proti temu kolebanju bo treba nastopiti z izrednimi ukrepi. Seveda se ne sme v ta namen omestiti promet s tujimi devizami, nego po možnosti regulirati uvoz in kar je najlaže, spremeniti vlogo Narodne banke v valutno trgovino v državi. Problem je zelo važen in komplikiran ter zasluži splošno zanimaljanje in pozornost. D. Mišajkov.

Ljubljanski trg.

V zadnjem poročilu navedeno izboljšanje tržnih razmer je razumeti tako, da so cene bistveno približujejo predvojnim sami ob sebi umevno ne v številkah, pač pa v vrednosti denarja. Nezmenalo je zahtevati predvojne številke tudi za danasne krone. Ustalitvijo na načini vrednosti dinarja je dana nekakša stabilitea cen. Ta stabilitea bistveno pripomore k izboljšanju tržnih razmer. Valovanje cen preteklih let je do skrajnosti ogrožalo redno trgovino. Današnje trgovanje v celji državi kaže neprimerno večjo solidnost kot prošla leta. Današnje tržne cene bi bile brez vsake skoge za vse sloje države, če bi se bilo znalo v prejšnjih časih ustvariti ravnotežje prejemkov vseh slojev, tako pa čuti predvsem državnih uradnikov in deloma tudi delavce vso grozo današnjih tržnih cen. Državni nameščenec ima danes sozarnerno števščar manjšo plačo kot pred vojno. Ker je država danes prisiljena, da državni kurz dinarja ne glede znižanja tržnih cen, ni druge možnosti kot računati na počasen, a sigurne padec cen vsed dviganja dinarja. Pomanjanje denarja samo tudi povzroča padanje cen domačih izdelkov. Paralelno povisjanje državnih dohodkov z pravilno davčno obremenitvijo vseh slojev v državi bo polagoma omogočalo večje izdatke za državnega nameščenca. Seveda je in bo pri nas do skrajnosti strankarski režim v državi bistveno oviral splošno koristen gospodarski razvoj v državi. Pravilno obdavanje vseh slojev je življensko vprašanje režima, ki to obdavanje vpleje, vsed tega kočljivost tege vprašanja. V splošnem pa je opaziti mnogo izboljšanja in mnogo več trenutne presole. Tržne cene so ostale iste kot prošli mesec. Lahko dvig cen nekaterih predmetov vsed letoskih povodnih, je prehodnega značaja. Občutno pomanjanje jaje na trgu je sezidsko značaja in moramo stalno računati na pomanjanje jaje v Ljubljani ob zimskem času. Odpomoc je z vloženimi jaji bo nujno potrebna. Svečajna jaja so dosegla ceno 2.75 do 3 Din. Zadnje dni je padis cena na 2.50 Din.

Ta teden se je vpletala v Ljubljani prodaja živil rib na debelo in drobno iz bazenov. Naprave še ne zadoščajo za potrebe Ljubljane. Predvsem so potrebnimi, prenosljivi bazenčki na trgu, da občutno izbere žive ribe samo, kot je to vpletano na beograjskem trgu, kjer je konzum rib zelo velik. Prodajale se bodo poleg belic ščuke, karpi, slaj, somi, v malem številu tudi sulci. Producija postavlja tekoči malenkostna, da ne pride za trg v poštev. Ker občutno običajno ne zna z ribami ravnati, navajam sledete navodilo: Popolnoma sveže morajo biti male postriki. Ipani vse druge male ribe. Mrteve male ribe shranjene za drugi dan na hladnem prostoru sicer ne postanejo neuzitne, izgubite pa na vrednosti, velike ribe ravno nasprotno. Velika ščuka, velika postriki, silec ali druga večja riba se mora odpresti, drob vzet in v krpo očistiti, da se riba kolikor mogoče osuši. Na noben način se mrtva riba ne sme oprati, ako se jo hoče držati za poznejši čas. Oprati se sme riba šele tisti pred uporabo. Z krpo osušiti, da se riba kolikor mogoče osuši. Na noben način se mrtva riba ne sme oprati, ako se jo hoče držati za poznejši čas. Oprati se sme riba šele tisti pred uporabo. Z krpo osušiti, da se riba obesi na hladen prostor, ne direktno na led: tako se drži po več dni in tudi cel teden in postane meso mnogo okusnejše, kakor je vlečano, kot n. pr. mora ležati meso drugih vrst. Mrteve ribe shranjene za drugi dan na hladnem prostoru sicer ne postanejo neuzitne, izgubite pa na vrednosti, velike ribe ravno nasprotno. Velika ščuka, velika postriki, silec ali druga večja riba se mora odpresti, drob vzet in v krpo očistiti, da se riba kolikor mogoče osuši. Na noben način se mrtva riba ne sme oprati, ako se jo hoče držati za poznejši čas. Oprati se sme riba šele tisti pred uporabo. Z krpo osušiti, da se riba obesi na hladen prostor, ne direktno na led: tako se drži po več dni in tudi cel teden in postane meso mnogo okusnejše, kakor je vlečano, kot n. pr. mora ležati meso drugih vrst. Mrteve ribe shranjene za drugi dan na hladnem prostoru sicer ne postanejo neuzitne, izgubite pa na vrednosti, velike ribe ravno nasprotno. Velika ščuka, velika postriki, silec ali druga večja riba se mora odpresti, drob vzet in v krpo očistiti, da se riba kolikor mogoče osuši. Na noben način se mrtva riba ne sme oprati, ako se jo hoče držati za poznejši čas. Oprati se sme riba šele tisti pred uporabo. Z krpo osušiti, da se riba obesi na hladen prostor, ne direktno na led: tako se drži po več dni in tudi cel teden in postane meso mnogo okusnejše, kakor je vlečano, kot n. pr. mora ležati meso drugih vrst. Mrteve ribe shranjene za drugi dan na hladnem prostoru sicer ne postanejo neuzitne, izgubite pa na vrednosti, velike ribe ravno nasprotno. Velika ščuka, velika postriki, silec ali druga večja riba se mora odpresti, drob vzet in v krpo očistiti, da se riba kolikor mogoče osuši. Na noben način se mrtva riba ne sme oprati, ako se jo hoče držati za poznejši čas. Oprati se sme riba šele tisti pred uporabo. Z krpo osušiti, da se riba obesi na hladen prostor, ne direktno na led: tako se drži po več dni in tudi cel teden in postane meso mnogo okusnejše, kakor je vlečano, kot n. pr. mora ležati meso drugih vrst. Mrteve ribe shranjene za drugi dan na hladnem prostoru sicer ne postanejo neuzitne, izgubite pa na vrednosti, velike ribe ravno nasprotno. Velika ščuka, velika postriki, silec ali druga večja riba se mora odpresti, drob vzet in v krpo očistiti, da se riba kolikor mogoče osuši. Na noben način se mrtva riba ne sme oprati, ako se jo hoče držati za poznejši čas. Oprati se sme riba šele tisti pred uporabo. Z krpo osušiti, da se riba obesi na hladen prostor, ne direktno na led: tako se drži po več dni in tudi cel teden in postane meso mnogo okusnejše, kakor je vlečano, kot n. pr. mora ležati meso drugih vrst. Mrteve ribe shranjene za drugi dan na hladnem prostoru sicer ne postanejo neuzitne, izgubite pa na vrednosti, velike ribe ravno nasprotno. Velika ščuka, velika postriki, silec ali druga večja riba se mora odpresti, drob vzet in v krpo očistiti, da se riba kolikor mogoče osuši. Na noben način se mrtva riba ne sme oprati, ako se jo hoče držati za poznejši čas. Oprati se sme riba šele tisti pred uporabo. Z krpo osušiti, da se riba obesi na hladen prostor, ne direktno na led: tako se drži po več dni in tudi cel teden in postane meso mnogo okusnejše, kakor je vlečano, kot n. pr. mora ležati meso drugih vrst. Mrteve ribe shranjene za drugi dan na hladnem prostoru sicer ne postanejo neuzitne, izgubite pa na vrednosti, velike ribe ravno nasprotno. Velika ščuka, velika postriki, silec ali druga večja riba se mora odpresti, drob vzet in v krpo očistiti, da se riba kolikor mogoče osuši. Na noben način se mrtva riba ne sme oprati, ako se jo hoče držati za poznejši čas. Oprati se sme riba šele tisti pred uporabo. Z krpo osušiti, da se riba obesi na hladen prostor, ne direktno na led: tako se drži po več dni in tudi cel teden in postane meso mnogo okusnejše, kakor je vlečano, kot n. pr. mora ležati meso drugih vrst. Mrteve ribe shranjene za drugi dan na hladnem prostoru sicer ne postanejo neuzitne, izgubite pa na vrednosti, velike ribe ravno nasprotno. Velika ščuka, velika postriki, silec ali druga večja riba se mora odpresti, drob vzet in v krpo očistiti, da se riba kolikor mogoče osuši. Na noben način se mrtva riba ne sme oprati, ako se jo hoče držati za poznejši čas. Oprati se sme riba šele tisti pred uporabo. Z krpo osušiti, da se riba obesi na hladen prostor, ne direktno na led: tako se drži po več dni in tudi cel teden in postane meso mnogo okusnejše, kakor je vlečano, kot n. pr. mora ležati meso drugih vrst. Mrteve ribe shranjene za drugi dan na hladnem prostoru sicer ne postanejo neuzitne, izgubite pa na vrednosti, velike ribe ravno nasprotno. Velika ščuka, velika postriki, silec ali druga večja riba se mora odpresti, drob vzet in v krpo očistiti, da se riba kolikor mogoče osuši. Na noben način se mrtva riba ne sme oprati, ako se jo hoče držati za poznejši čas. Oprati se sme riba šele tisti pred uporabo. Z krpo osušiti, da se riba obesi na hladen prostor, ne direktno na led: tako se drži po več dni in tudi cel teden in postane meso mnogo okusnejše, kakor je vlečano, kot n. pr. mora ležati meso drugih vrst. Mrteve ribe shranjene za drugi dan na hladnem prostoru sicer ne postanejo neuzitne, izgubite pa na vrednosti, velike ribe ravno nasprotno. Velika ščuka, velika postriki, silec ali druga večja riba se mora odpresti, drob vzet in v krpo očistiti, da se riba kolikor mogoče osuši. Na noben način se mrtva riba ne sme oprati, ako se jo hoče držati za poznejši čas. Oprati se sme riba šele tisti pred uporabo. Z krpo osušiti, da se riba obesi na hladen prostor, ne direktno na led: tako se drži po več dni in tudi cel teden in postane meso mnogo okusnejše, kakor je vlečano, kot n. pr. mora ležati meso drugih vrst. Mrteve ribe shranjene za drugi dan na hladnem prostoru sicer ne postanejo neuzitne, izgubite pa na vrednosti, velike ribe ravno nasprotno. Velika ščuka, velika postriki, silec ali druga večja riba se mora odpresti, drob vzet in v krpo očistiti, da se riba kolikor mogoče osuši. Na noben način se mrtva riba ne sme oprati, ako se jo hoče držati za poznejši čas. Oprati se sme riba šele tisti pred uporabo. Z krpo osušiti, da se riba obesi na hladen prostor, ne direktno na led: tako se drži po več dni in tudi cel teden in postane meso mnogo okusnejše, kakor je vlečano, kot n. pr. mora ležati meso drugih vrst. Mrteve ribe shranjene za drugi dan na hladnem prostoru sicer ne postanejo neuzitne, izgubite pa na vrednosti, velike ribe ravno nasprotno. Velika ščuka, velika postriki, silec ali druga večja riba se mora odpresti, drob vzet in v krpo očistiti, da se riba kolikor mogoče osuši. Na noben način se mrtva riba ne sme oprati, ako se jo hoče držati za poznejši čas. Oprati se sme riba šele tisti pred uporabo. Z krpo osušiti, da se riba obesi na hladen prostor, ne direktno na led: tako se drži po več dni in tudi cel teden in postane meso mnogo okusnejše, kakor je vlečano, kot n. pr. mora ležati meso drugih vrst. Mrteve ribe shranjene za drugi dan na hladnem prostoru sicer ne postanejo neuzitne, izgubite pa na vrednosti, velike ribe ravno nasprotno. Velika ščuka, velika postriki, silec ali druga večja riba se mora odpresti, drob vzet in v krpo očistiti, da se riba kolikor mogoče osuši. Na noben način se mrtva riba ne sme oprati, ako se jo hoče držati za poznejši čas. Oprati se sme riba šele tisti pred uporabo. Z krpo osušiti, da se riba obesi na hladen prostor, ne direktno na led: tako se drži po več dni in tudi cel teden in postane meso mnogo okusnejše, kakor je vlečano, kot n. pr. mora ležati meso drugih vrst. Mrteve ribe shranjene za drugi dan na hladnem prostoru sicer ne postanejo neuzitne, izgubite pa na vrednosti, velike ribe ravno nasprotno. Velika ščuka, velika postriki, silec ali druga večja riba se mora odpresti, drob vzet in v krpo očistiti, da se riba kolikor mogoče osuši. Na noben način se mrtva riba ne sme oprati, ako se jo hoče držati za poznejši čas. Oprati se sme riba šele tisti pred uporabo. Z krpo osušiti, da se riba obesi na hladen prostor, ne direktno na led: tako se drži po več dni in tudi cel teden in postane meso mnogo okusnejše, kakor je vlečano, kot n. pr. mora ležati meso drugih vrst. Mrteve ribe shranjene za drugi dan na hladnem prostoru sicer ne postanejo neuzitne, izgubite pa na vrednosti, velike ribe ravno nasprotno. Velika ščuka, velika postriki, silec ali druga večja riba se mora odpresti, drob vzet in v krpo očistiti, da se riba kolikor mogoče osuši. Na noben način se mrtva riba ne sme oprati, ako se jo hoče držati za poznejši čas. Oprati se sme riba šele tisti pred uporabo. Z krpo osušiti, da se riba obesi na hladen prostor, ne direktno na led: tako se drži po več dni in tudi cel teden in postane meso mnogo okusnejše, kakor je vlečano, kot n. pr. mora ležati meso drugih vrst. Mrteve ribe shranjene za drugi dan na hladnem prostoru sicer ne postanejo neuzitne, izgubite pa na vrednosti, velike ribe ravno nasprotno. Velika ščuka, velika postriki, silec ali druga večja riba se mora odpresti, drob vzet in v krpo očistiti, da se riba kolikor mogoče osuši. Na noben način se mrtva riba ne sme oprati, ako se jo hoče držati za poznejši čas. Oprati se sme riba šele tisti pred uporabo. Z krpo osušiti, da se riba obesi na hladen prostor, ne direktno na led: tako se drži po več dni in tudi cel teden in postane meso mnogo okusnejše, kakor je vlečano, kot n. pr. mora ležati meso drugih vrst. Mrteve rib

no pomagajo. Les so istotako prejeli, deloma na Kranjske industrijske družbe, deloma pa od zavednih naprednih lesnih trgovcev. Jesenški Sokol pričakuje še nadaljnjo naklonjenost tako, da bo mogoče prihodnjo zimo delovati v lastnih prostorih. Treba je, da vsakdo po svojih močeh podpre našega Sokola, ker le malo je krajev, kjer bi bilo to društvo tako potreben kot na Jesenicah, kjer dobri zavetišči in razvedrilo naš slovenski delavec, kakor tudi intelligent in je dana obema prilika, da skupno delata za dobrobit naroda in države.

— Društvo trennosti. Ustanovni občni zbor Društva za gojitev tretnosti v Ljubljani se vrši v torek dne 18. decembra t. l. ob 17. uri v predavalnici zavoda za socijalno delo, Lipičeva ulica, za sv. Petru vojašnico, z nastopom dnevnim redom: 1. Otvoritev, poročilo o pripravah. 2. Sprejem članov. 3. Konstituiranje odbora. 4. Določitev delovnega programa. 5. Slučajnosti. Prosim vsa kulturna društva in korporacije, ki imajo voljo sodelovati v boju za tretnostno misel v pobiranju pisančevanja, da odpodijo na ustanovni občni zbor svoje zastopnike.

— Sokol I. v Ljubljani. V soboto dne 15. tm. se vrši ob 20. na Taboru pred tvoravo br. prof. Anton Mellka: »Odlomki iz našionalne zgodovine«. Bratje in sestre zamudite zanimivega predavanja. Frosveni odsek Sokola I.

Glasheni vestnik.

— Spored III. Muzikalnega predavanja »Arija«, ki se vrši v nedeljo dne 16. decembra 1923 ob 11. uri dopoldne v Filharmonični družbi in katerega izvajata operna pevca gospa Vilma Thierry-Kavčnikova in g. Mariji Šimenc, obsegata sledete točke: 1.) Uvodna beseda; dr. Pavel Kozina. 2.) Anton Foerster: Arija iz opere »Gorenjski Slavček«, poje g. Šimenc. 3.) A. Thomas: Arija iz opere »Mignon«, poje ga. Vilma Thierry - Kavčnikova. 4.) G. Puccini: Arija iz opere »Deklica Zlatega zavada«, b) W. Kinzl: Arioso iz opere »Evangelist«, poje g. Šimenc. 5.) Rimskij - Korzakov: Arija iz opere »Hovanjčinac«, poje ga. Vilma Thierry - Kavčnikova. 6.) G. Verdi: Duet iz opere »Aida«, poleta ga. Vilma Thierry - Kavčnikova in g. Mariji Šimenc.

Turistika in sport.

STANKU TRNKOCZYJU V SLOVO!

Mrzla je bila, a jasna in bajnolepa — zimska noč v Planici. Tam zadaj Jalovec med tihimi zvezdami, globoko dolz zasneženi gozdovi, obstiani z milo mesečino. Narava je spavala. Vse tiso; le tu pa tam se je zgranolio drevo, skrušajoč se otretri težke snežene odeje.

Toda čuj! Kaj je zašumelo tam za onimi parobrom? Človeški glasovi? Glej, so že vidne štiri temne postave, dolge senče so se vile za njimi. Spreddaj pa je hitel nekdo, globoko dolz čez lepo, visoko čelo mu je segala kučmi in cepin, ki ga je krepko držal v svoji desnicici, je jasno Izražal njegove težnje.

Bil si Ti, Bano, in Tvoje so bile oči, ki so opajale nad čarom zimske noči. Tvoja plemenita duša pa je silila višje in višje... In takse je zgodilo, da smo si zeleni dobro jutro prav na vrhu Jalovčevega kuloaria. In predvsem je bila Tvoja roka, ki nam je utrla trdo pot preko sledenih strmin. Trenta je še spala v utranih meglicah, mi za smo se že kupali v žarkem zimskem solncu. Toda to, kar je bilo še gorkejše, to so bila tisti čas stiri srca, ki so si tu gori prisegala priateljstvo...

Tička in strma je bila pot, a neustrešeno smo klubovali naravi in tako nam je uspel — pozno popoldan sicer — zimski nastop na Jalovcu. Na vrhu sem se ozri v Tvoje lice. Veselo si zri v to divjo samoto, neka nepopisna sreča je sijala iz Tvojih oči in stal si pred mano, turist — junak.

Ko smo se nato vršili v dolino nam je na nekem mestu upadel pogum. Silna strmina, blesketajoča se v zahajajočem soncu, je vodila navzdol in se končevala spodaj v globok prepad. Tvoje besede pa so neizprosno narekovale naprej — in šlo.

Že smo bili globoko dolz, ko mi naenkrat spustne. Bliskovito sem se vrzel na trebuš, vendar mi je že začelo drseti po strmini... Tedaj me v zadnjem hiperzgrabi krepka roka in nad njo se prikaže prijazni Tvoj obraz. V nevarnosti za lastno življenje si me tedaj rešil Ti in ob takrat sem Te jeli ceniti bolj in bolj.

Zamolčali smo tedaj tovaršem ta incident, sedaj pa mi vest ne da miru in ne morem si kaj, da ne bi pri tem sičaju posudil vso Tvojo veliko požrtvovalnost in turistično tovarištvo.

Čui, Bano, tako rad bi se Ti še enkrat zahvalil, zahvalil ne samo za ta slučaj, ampak za vse tiste krasne ure, ki svejih preživelajo skupaj na planinah. Toda zaston so vse moje besede, zaston vi tiki. Ti me ne slisit več, odšel si tja, kamor je šlo pred Teboj že toliko in toliko ljudi in ob koder se nihče še ni vrnil....

Jeli mogoče, da se ne vidimo nikdar več? Bano, poglej naše gore: praznično so se odelo v belo oblačilo in čakajo na Te, da si optaš svoje smuči in pohitil v to krilstevje lepot. Žalil, ne bodo Te pričakale več...

Toda Bano, ne boj se! Tam gori Ti ne bo dolgčas, tudi tam boš našel zveste sestre, našel boš Zsigmondyja, Winklerja, našel tudi našega Tanzlerja, skratka vse te navdušene alpiniste, ki so tudi tako zgodaj zapustili te naše gore.

Hudo nam je pri srcu, hudo nam vsem, ki smo poznali Tvojo idealno dušo, a tolazi nas misel, da ta ločitev ni večna in da se enkrat gotovo snidemo nad zvezdami. A do takrat na svidenje!

Sklad.

Uradniško vprašanje.

Opetovanjo smo n. tem mestu že pisali in naglašali, da živi državno uradništvo danes v tako obupnih razmerah, da je uprav poglavljiva dolžnost vlade in drugih merodajnih faktorjev zastaviti vse sile in pomagati tem nesrečnem iz težkega gmotnega položaja. Steber vsake urejene države, ki ji je kaj ležeče na tem, da prednje njeni državljanji na vseh poljih državnega življenja, je brez dvoma dobro kvalificirano, vestno in pošteno uradništvo. Brez moralno in poklicno usposobljenega jakega uradniškega kadra je nemogoča zdrava in dobra državna uprava, ki je prvi in glavni pogoj za obstoj in uradništvo vestno in marljivo, kako naj žrtvuje vse svoje duševne sile interesom skupnosti in ideji državne konsolidacije, če mora prestopiti misli in kalkulirati, kako bo preskrbelo sebi in svojim družinam vsakdanji krah? Težko, da, pogosto celo nemogoče so sestrediti vse svoje sposobnosti na vestnem izvrševanju službenih poslov, obenem pa s krvavečim srečem mislii na domači ognišči, kjer čestotl zena in deca nima niti najpotrebnijeza za vsakdanje življenje. In vendar imamo danes vse polno uradnikov, ki ne glede na pomanjkanje vztrajajo na svojih mestih, opravljajo svojo službo z največjo vestnostjo in požrtvovalnost ter v globokem pojmovanju višjih ciljev potrežljivo prenašajo življenske nadnoge. Idealizem, zvestoba do svobodne države in vera v lepo dobročinstvo je tista močna moralna opora, ki drži naše uradništvo po koncu, da ne obupa nad svojim mizernim položajem. Seveda ima tudi potrežljivost v idealizem svoje meje in zločin bi bil, če bi država pustila te ljudi še nadalje stradati in prezebat. Uradniško vprašanje je danes tako nujno in važno, da bo treba odložiti vse drugo in zastaviti vse sile, da se čim prej ugodno reši. To zahteva interes države kot take, pa tudi javnosti in more biti vseen, da li je uradništvo pošteno plačano in torej tudi uprava dobra ali ne.

Ne glede na izredno važnost in nujnost tega vprašanja pa se še vedno odlaže njegova povojna rešitev. Kako dolgo bo še trajalo to odlašanje ne vemo, zdaj pa se nam, da je vsak mesec, da, vsak dan udarec po temelju državnega in narodnega edinstva. Z neprostenim cincanjem in odlašanjem se izpodkopava državna avtoriteta, raste in širi se nezadovoljstvo in vse to ustvarja rodovitna tla za udejstvovanje dežefizem, separatizma in ekscentrične razredne diferenciacije. Kakor trakulja se vleče to pereče vprašanje iz leta in leta danes ni nobenih pravih avspicij, da bo te trakulje v doglednem času konč. Dolgi pogajani in posvetovani, resnega mezdrnega gibanja in delnih stavk je bilo treba, da se je vladaj vsaj nekoličko zginala in predložila narodni skupščini uradniški zakon. Ta zakon je bil srečno sprejet, uradništvo je razdeljen v kategorije in skupine, ni pa še dočakalo odrešenika v obliku zadostnega povisjanja mizernih plač. Uradniški zakon pomeni sicer velik korak naprej, toda z njim še daleč ni v celoti in ugodno rešeno uradniško vprašanje. Tretja bo storiti še nekaj korakov in sicer čim prej.

Novi zakon vsebuje poleg umestnih, koristnih določb tudi nekaj toček, ki bodo imeli prav žalostne posledice, če se pravocasno ne revidirajo. Tako n. pr. so težko prizadeti vprakenci. Uradniški zakon je vpokojene uradnike enostavno prezrel, kakor da bi jih sploh ne bilo. Kdor je bil vprakojen pred sprejetjem tega zakona se mora preživljati s pokojinino, ki znača povprečno od 1000—1500 Din. Jasno je, da s težo dinarja letno pod nobenim pogojem ni mogoče shajati. Stari vprakenci so torej doslovno vrženi na cesto in preostaja jim edini izhod, da sistematično hirajo in umirajo. Tako početje z ljudmi, ki so jih v državnih službi opešale moči, ne samo da je skrajno nesocialno, da meji na brezsrečnost in negacijo človeških pravic do življenja, nego ima lahko še druge usodne posledice. Kakor mora vplivati to na uradniški naraščaj, kaj si bo mislila o državi šolska mladina, ki se pripravlja za svoj poklic? Kakšen ugled bo uživala država med mladim pokolenjem, kako naj živi v idealnih mladih srčih ljubezen do osvojenih domovin, ko pa ta domovina ne skrbi za svoje zaslužne osevile sinove in njih prepriča na milost in nemilost usode?

Ljudje vendar niso stroj, da bi jih vrgli pod kap, kadar se obrabi. O tem bi lahko vlažno včekrat temeljiti razmišljaj. Kdo pa pride v bodoče v državno službo, če pa nima nikake garancije, da bo starleta preživel vsa v znotrinski razmerah? Na način se država izpostavlja nevarnosti, da ostane brez dobrega uradniškega naraščaja, kajti v njeni službi poidejo samo oni, ki si drugače ne znajo pomagati. To pomeni, da bo vladal v državni upravi v bodoče še večji nerед in korupcija, da bo šla tako krvavo potrebna natančna konsolidacija države rakov po državam Jugoslavija ne bo spravila iz svojega sicer krepkega in zdravega organizma črovov, ki jo sedaj tako neuamlijeno razjedajo.

Druga velika hiba uradniškega zakona so določbe glede vdov in dece umrlih uradnikov. Uradniške vdove in deca določajo po novem zakonu do polnoletja (deca) državno pokojino, ki se pa seveda ne računa po zadnji plači moža odnosno očeta, nego po njegovem pokojnini. V starih Ščitih je obstojal poseben fond za uradniške vdove. Iz tega fonda, kamor so uradniki prispevali ves čas službovanja nekaj odstotkov od svoje plače (v zadnjih letih 6%), so dobivale nitove vdove doziratno pokojino, ki je bila seveda tako visoka, da jim ni bilo treba skrbeti, kako bodo prehranile sebe in otroke. Novi zakon govori o državni pokojnini, ki seveda nikakor ne zadostuje za življenje poleg tega pa jo dobivajo otroci samo do polnoletja. Pri uradniških sinovih je to še razumljivo, ne-socialna in krivčna pa je ta določba za uradniške hice. Stari uradniški zakon je do-

ločal, da dobivajo uradniške hice pokojino le dotednega fonda do omotivte. V novi državi so zavzeli zakonodajaci državno stališče, ki ni same napacno in krivčno, nego bo rodil tudi prav žalostne posledice. Uradniške hice sili na zakon v najrazličnejše službe, kajti če se ne omogoča, kadar so polnoletne, ostanejo brez sredstev in si morajo iskat zasluga. Moderno naziranje sicer zahteva ravnopravnost ženske in ponekod že uveljavljen princip, da mora biti ženska tudi glede službe na enaki stopnji z moškim, toda spremo stimo to novotarje, ki so pokazale že prav malo praktičnega uspeha in oglejmo si posledice tega pojava. Čim več mladih deklek bo sedelo po različnih uradih za pisalnim stojenem in čim več jih bo v zadržilih prostorih kvarilo svoje žive in zdravje, tem manj bo dobroj gospodinji skrbnih mater, tem manj bo toplih domačih ognjišč in srečnih zakonov. To je nepoštovno delo, ki ga ne more izpoditi nobena teorija o takozvanem moderni ženski. In kam to vodi, si lahko misli vsakdo, ki ima kolikor vpogleda v državno življenje in vse svoje duševne sile interesom skupnosti in ideji državne konsolidacije, če mora prestopiti misli in kalkulirati, kako bo preskrbelo sebi in svojim družinam vsakdanji krah?

Vse to je za celokupno državno uradništvo sicer veločno, toda vsaka beseda je odveč, dokler ne bo ustrezno temeljni zahtevi in ta je: čim prejšnje povisjanje sedanjih prejemkov v tollku, da bo uradništvo omogočeno stani in Slovaku primerno življenje. Novi zakon vsebuje sicer obsežna določila o kategorizaciji in razvrstitev teh siromakov, pozabila pa pri tem na glavno kategorijo, kamor bi sledili vse novi objekti, prepeljejo v smodniščicah se nahajajoči material. Če smo prav poučeni, v tovarni v Kamnik.

— Akcija za pomoč po povodnji prizadetim krajem. Sporazumno z načelniki posamnih parlamentarnih klubov je predsednik narodne skupščine Ljuba Jovanović sklical za jutri v nedeljo dne 16. t. m. ob 10. dopoldne posvetovanje zastopnikov beogradskih humanitarnih in drugih korporacij. Na dnevnem redu te konference je vprašanje, kako organizirati akcijo v posredovanju načelnikov vseh vsem bratških krajem v Sloveniji pred več kot 10 leti. Bariton solo poje danes g. Loize Sekula, dirigent koncerta g. Danilo Bučar. Začetek ob 8. zvečer. — Istotako opozarjam na južnični zavrhni večer s plesom istotarni.

— Se vedno brez počojnje! Piselo nam: Častniki, ki so bili nasišli, t. l. proti lastni volji meseca avgusta upokojeni, še do danes niso prejeli niti pare. Ali misijo gospodje v vojnem ministru, da je v Sloveniji planinski zrak tako tečen, da se dà v njem živeti 4 mesece. Večina teh upokojencev ima rodbino. Vsi skupaj gladujejo in preživajo ter delajo na vodeno propagando za močno, enotno državno misel. Ali res ni moža, ki bi znal energično zaročati? Naj se tem reževedi načaka vsej nekaj predvaj na račun pokojnin!

— Na kraljev rojstni dan. Gremiščni trgovci v Ljubljani naznana vsem p. n. trgovcem in sl. občinstvu, da bodo predvsem posamezni parlamentarni klubovi prizadeti v zvezi z nevodenega komunističnega puča, je car spregovoril o mednarodnem položaju Bolgarije se utrije. Mednarodni položaj Bolgarije se utrije. Prestiž države in vlaže rase, za kar se imamo zahtevali lojalnemu stališču napram večinam in bližnjim sosedom. Naša zunanja politika gre v prvi vrsti za tem, da izvršujemo mirovne pogodbe, da ustvarimo dobro odnose s sosedi ne da bi pri tem tripli interesu in ugled domovine, dalje da vstopimo v boljševski mir, kot država mira in reda na Balkanu in v družbi kulturnih narodov. To iskreno stremljenje naše zunanje politike bo napravilo dober utis na inozemstvo in lahko se nadejamo, da ostale države ne bodo videli v Bolgariji državo, ki ima samo obveznosti, nego tudi faktor, ki mu daje mirovne pogodbe izvestne pravice. Da se odstranijo gotova nesporazumlenja, glavno pa, da se likvidira nekatera, po vsemi še nerečena sporna vprašanja med nami in našimi sosedji je vladala državna naraščaj, kajti se bo mislila o državi šolska mladina, ki se pripravlja za svoj poklic? Kakšen ugled bo uživala država med mladim pokolenjem, kako naj živi v idealnih mladih srčih ljubezen do osvojenih domovin, ko pa ta domovina ne skrbi za svoje zaslužne osevile sinove in njih prepriča na milost in nemilost usode?

— Na kraljev rojstni dan. Gremiščni trgovci v Ljubljani naznana vsem p. n. trgovcem in sl. občinstvu, da bodo predvsem posamezni parlamentarni klubovi prizadeti v zvezi z nevodenega komunističnega puča, je car spregovoril o mednarodnem položaju Bolgarije se utrije. Mednarodni položaj Bolgarije se utrije. Prestiž države in vlaže rase, za kar se imamo zahtevali lojalnemu stališču napram večinam in bližnjim sosedom. Naša zunanja politika gre v prvi vrsti za tem, da izvršujemo mirovne pogodbe, da ustvarimo dobro odnose s sosedi ne da bi pri tem tripli interesu in ugled domovine, dalje da vstopimo v boljševski mir, kot država mira in reda na Balkanu in v družbi kulturnih narodov. To iskreno stremljenje naše zunanje politike bo napravilo dober utis na inozemstvo in lahko se nadejamo, da ostale države ne bodo videli v Bolgariji državo, ki ima samo obveznosti, nego tudi faktor, ki mu daje mirovne pogodbe izvestne pravice. Da se odstranijo gotova nesporazumlenja, glavno pa, da se likvidira nekatera, po vsemi še nerečena sporna vprašanja med nami in našimi sosedji je vladala državna naraščaj, kajti se bo mislila o državi šolska mladina, ki se pripravlja za svoj poklic?

— Na kraljev rojstni dan. Gremiščni trgovci v Ljubljani naznana vsem p. n. trgovcem in sl. občinstvu, da bodo predvsem posamezni parlamentarni klubovi prizadeti v zvezi z nevodenega komunističnega puča, je car spregovoril o mednarodnem položaju Bolgarije se utrije. Mednarodni položaj Bolgarije se utrije. Prestiž države in vlaže rase, za kar se imamo za

kačnina draginja je ta, kočem navesti nekaj vlagatelj. Mlado jedva morem dobiti in so po pet dñnarjev liter, kasnejše sred zime bo mlako golevo stalo 6 Dñ. Po mleku moram poslužiti stano, nikoč mi ga ne donaša v hišo. Tudi to me stane. Mast plazujem v vasi po 50 Dñ in jasneje po 15 Dñ kljegram kruh 10. Dñ. Kruh delitven iz bližnjega mesteca in za donanje maram plačati poslužilcu sedem mesecov 20 Dñ. Svinja se mi živa teža po 20 Dñ. Klobaz počasno stane 40 dñ. Pred 10 dñnimi sem bila v Trstniku. Bila nam je večja dravka in plačil eno za trideri ka pečenje 40 dñnarjev. Vino smo v leti gospodini plačili liter 10 dñnarjev. A kaj je Trstnik pred Ljubljano? Krompirja mi vobite ki. Krompir je sedaj manjši delitvenec. Česa in sploh ne dobija, a vendar je to begava vas, kjer se sicer dobi vse. Parani so tu 20 Dñ leg. Ako uvedem, da je to vas v piedoviti in bogati šešidli, moremo primisliti, da je tu prav takšna draginja, kakor v Ljubljani sami. — Čista sam tudi o grezni katastrofi, ki je zadela Slovensko. Čudno! Tu nismo nimalo dejali, da je Sv. Elle, lastnik avtov, ki mesec južna, Istina, ker dai nismo solne, ali sicer je popoloma toplo vreme. Vsi pa si želimo svec. Želim Vam voseče božanske pravomosti in srečno novo leto, I. M. (Prav voseče nas, da tudi inšpektorji Srbičke Štete nad ljet. Gospodinji I. M. boemo prav hvalični, tako se bo vedrav oglašia in žustiče Šumadije. Uredništvo).

— Prešnji uvedem, Beogradski univerziteti filozofskega fakulteta »Argus«, ki ima poleg Štete inšpektorjata stran, kateri popolnoma odgovarja sodanjim potrebam, tudi obiskatki za prešnjevovanje celotnega jugoslovanskega dela (Šaporič), ki kažejo jasno poudarjanje Slovencev in noče ter jih podjetje emisij, na katerih se nenehalo, prešnji vse zedativi, da mu redno predložijo po dem kveda od večke Slovške svojega časopisa. Biro je v zamenjavo dostavljal uvedem, vse, kar se bo pisalo o njih v drugih časopisih. Priporočamo tudi z našo strani to »Argusovo« predložilo, ker smo se prepričali o koristnosti in usuglavju, ki jih izkušuje Argusov nevmarstvo. Naslov: »Argus«, — Beograd.

— Izkušnje zadevov in službe. Poročajo nam: Kamniški okr. cestni odboj je v celoti kmetijski. Načelni mu je. Cesar iz Sicije pri Domžalah. Glavni kolovodja je družba je Fine Bankovič, bivši avstrijski činični konzul in Kamniški. Za izkušnje uporabe ceste so priznali z zastavami in noscevščinami »platičnimi našicami« v prvih svetih vse narodno - zapadno podjetje in cest. Bodo jo vseštevilno pritoži, radi prevladu ciljandi vzbuzditev. Zvili klopički se povzeli vse prizadeta podjetja našega, da je sicer z namenom, da jih poleg prevladu ciljantov po ge le mogejo, vjameš 50 po § 104 S. k. z. Pametni prizadeti so naštevili vstopiti v ratno in knjige. To je sploški kmetijski, skuplji so zbravljeno in blagovna deputacija je šla k avtoštevni deželnemu načelu slavarsvo po informaciji. Skuhali se je načelni strankarski zavisiški skodeljno občino, ki se bo pokazala v prvi inž dne 19. t. m. pred deželnim sodiščem, česa je zmožen kmetijski kot funkcionar zaupanega ministrata. Zoper domo kmeti priskoči, da po tej obravnati pokademo javnost, kako hudežljeno in hudežljeno je kmetijski.

— Nekaj les. Končnji razpoložil pod firmo Uprava časopisa finančnim kontrolnim oddelkom finančne kontrole rečimo za strokovni list, ki ga je sicer na oddelki posojil, a bi ga je ti na način imeli vratiti. Ker je list vse kaj drugačga zapisal načelni stanovske in strokovne organizacije, operacione tovarne staršefice oddelkov, da niso delnični niti po zakonu, niti po državnih pravilih teh zvezkov poravnati. Ce si pa Končni poskušal priznati prid od njih, bomo zadevo hudočili državnemu pravdilitvu, da pospeši proti temu radi izkuševanja. — Državno fin. kontrole v Ljubljani. — Janiš Riman, t.č. poslovodshi podpredsednik. — Frajan Blejec, t.č. tajnik.

— Celice vseči. Rojstni dan krajice Aleksandra se bo v Celju praznoval s cerkvenimi opravili in čeških cerkv. Po službi božji v župni cerkvi sprejema vladni svetnik dr. Žužek na okrajnem slavarsku časopis. Zvezek bo, kar je javljeno, hujdična z godbo po mestnih ulicah, katero predrej organizacija jugoslovenskih načelnikov. Upravni odbor slovenskega doma češke garniture pa prizodi zvečer v veliki dvorani Narodnega doma svedeno zavezni, kateri so vabili tudi rezervni oficirji. — Predavanje na Ljubljanskem vsežuščišču v posedelek radi državnega pravnika odpad. — Mestni magistrat objavlja razglas, v katerem se poziva trgovce, da najkasneje do 31. dec. razprodajo včigalnice horezmskega preložnika, izhajajoče iz časa slobodnega sveta. Po tem roku se bodo tako včigalnice in bivši imetnikov ovaden kot thiptoc. — Božična razstava. Klub »Vesna« priredil svojo III. umetniško razstavo kot božanska nastavitev prostorij Mestne hranilnice v Celju. Otvoritev je 20. tm.

— Mariborski vesi. Nemci za kuhič. Koncencija nemške diskarnice in še celu vrsico drugih privilegij je spravila ves nemški tabor pokonč. Iz njihovega nastopa je izginila vse doseganja rezerviranosti in dozidana lojalnost, tutto se zepet kot v starih časih popolnoma kot gospodarji mesta. Zato je tembolj čudno, da se v vplivnih nemških krogih ne upirajo voklicu na kuluk in da se osebno prizlačijo odlični možje kot je n. pr. Scherbaum za kuluk. Le v nizkih nemških slojih je opažati že večje razburjenje kakor v slovenščini. Postopanje vplivnih Nemcov napram kuluku je dobro premišljeno politika. Na eni strani nočajo desavocati svojega poslanca, ki je glasoval oziroma sicer pripomogel do kuluka in se hčanje z osebnim delom zavidec pokazati hvaljene za razne komisije. Na drugi strani — in ta je za ugled države kečljiva — je že do podrobnosti preskrbena, da bodo nemški kruškarji reslateni po celem inozemstvu kot »spomladi balka-

nike«, fotografija večkratnega nemškega milionarja, lastnika palac in tevren in krempon in kopac na cesti — to bo sedaj Nič več ne leže polagočna, Maribor drži nagla nasproti velikim narodnostnim bojem. In to je sedaj, ko se se te strasti že polagie in ko se je že prileče skupno gospodarsko delo za preprečitev razvojne meje, skoda, valka skoda za tretiego, to je za mesto same. Samostojna oblast, od katere se je prizakovalo gospodarstvo izboljšanje, bo ta proces le še pospešila. — Novi v ali draginja. Z novimi letom se obljubevev zev vel draginja potom novega predstavljanja znamen. Za zadnjo sobote s ščedilnikom, za katero se je leta 1914. pisanje do 30. K zahtevajo od novega leta do 600 kres. To povisanje zadeva v prvi vrsti najrevnječe sloje. Podraženje se proneset tudi na druge življenjske potrebuščine in seveda na splošno stanovanjsko podraženje. Oblasti so brez moči in to tembolj, ker je indolenta bolje situiranih načinjev največ same krva, da počne stanodajalo ker se jim izlubi. Društvo načinjev stoji komaj 400 članov, čeprav je najmenšek med 10.000. — Začelo je hotapske s cigaretarnim papiri. V Mariboru so pristi na zanimiv način na sled nemških tihotapljev družbi, ki je potom tudi Heinz vložil papirjevogata trgovca, v vrednih množinah v Zagreb. Blago je dobivali od tiktapev in Avstrije. V Mariboru se je blago serjalno po skrivnih skladiskih, iz katerih se je po način razvajajo na razne kraje, največ na Hrvatsko. To vse se je v pouhini krogih že zdavno vedelo in tudi to, da se tihotaplje poslušajo znanih solidnih tvrdk za razpolaganje. Vsa je tudi sladk se je te dne razvoral. Neki znani igralci sedi v kavarni Jadranci in sliki, kako se dva nemška gosta blizu njega razgovarjata, kako hudežljiva potom zmane papirje trgovca Heinz spraviti dva večja zavoja cigaretnega papira v Zagreb in sicer na naslov Dani Löwy, Zagreb, Ulica 7. Gospodu se le to pošljatev zdele malo čudna in je o tem obvestil carinskega deklaranta Izaka Boraha. Ta je še takoj na sled in res na glavni pošti izsledil dva zavoja omenjene tvrdke in označil naslov Zagreb. Zavoja tehtati 33.5 kg. G. Boroh je takod izpostavil nadzorni postopek, ki je v zavolj res ugotovil sam cigaretarni papir. Tvrdeks Heinz se izgovarja na mitifikacijo, a policija je že na sledu glavnim krivcem.

— Pazite na deček! Emilija Šapiro, 3 letna hčerkica kramarja iz Šent Vida pri Stični, je sedela prožku štedilniku in se je vuela oblike. Dekleč je bilo v trehnotu popolnoma v plameni. Mati je sicer že hudežljivo takoj polnila z vodo in tako preprečila njeni sigurni smrt. Vendar je bilo dobljeno po vsem životu težke opoplilne in je bilo prepečljano v jumbi bolnico.

— Hrta brzojavka. Pleso: naz. Ob 2.

ur po popoldne v Mokronugu oddana brzojavka za pošto št. 7. Ljubljano je bila do-

stavljena adresata, ki stanične v isti nidi kakor je brzojavni urad, todnu ob 6. ur zvečer. Torej je rebila celo štiri ure. Ako

se bil brzojavnik odpeljal z vlakom v Ljubljano, bi bil dočil prejopravil osobno.

— Sanatorij Leonides, Zaloška cesta

stev. 11, otvorjen leta 1894, prešlo leto moderno preurejeno, prizadane nove operacijske sebe in več teras, sprejemata vsakršne bolnike, porodnice (tudi normalni porodi). Izključujejo se infektivne bolnici, umorobni in odprtia tuberkuloza. Prosta izbira lekarjev Eugen V. Feller, Stubiča, Donja, Elzatzg št. 288, Hrvatsko.

— Koncert v kavarni Europa se vrši danes večer. Svirja dravška godba. Začetek ob 9. ur. Vstop prost.

— V restavrnji »Zvezda v saka« ne-

deljo in praznik začutkovni koncert.

— Kavarna Jadranci vsek večer koncert.

Vstopna cena: Cene običajne.

— Porta epnoma. Upravi podpisano

zadruga se pozivajo v smislu § 40 razduž-

nega zakona, ki privlja svoje terijate. —

Narodna založba v Ljubljani, registrirana zadruga z imenom zvezno likvidacija.

— Restavracija in kavarna »Zvezda«.

Koncert nove češke kapole bo vsak dan

v kavarni od 17. do 19. ure, ed 20. do 22. v

restavracji in od 32. dalje zoperi v kavarni.

Kapelin Kada Sandor. Prvovrstna kapela, došla iz Osjeke. Atrakcija prve vrste!

— Kapela le Švalci stari Esterca pri

tvrđi I. Gorice, palata Lindli, kred. ban-

ke, Glej osniva.

— Priporočeno, da se v neobveznu

obiskom v prodajnem lokalnu preprite,

da se obiske pri tvrdki I. Maček na Ale-

ksandrovici cesti št. 12. načoljke in načen-

ček.

— Najcenejše in najnovje obete se

dobje s a m e v Solenborgovi ulici št. 3 pri

Grič & Majst.

Zahvalite novsod našo domačo

KOLINSKO CIKORIJO :: izvretni pridatek za kavo. ::

OLAF FOESS

prijetljivi češki umetnik nastopi

18., 14., 15., 16. decembra 1928

v senzacijonalnem igroku v 5. delčnih

»DAM PLACILA«

KINO »MATICA«

3000

prihramka

nudi

primeroma

mlajšenem potplatu

Polska kavčukov

potpetnik in potplak

ordinira od 9. do 12. in od 2. do 4.

na Glinčah št. 37 (hiša Tribuč.)

Teod. Korn, Ljubljana Manufakturo

Pojavljajo se v časopisu

in usnie

vseh vrst najboljše kakovosti po

načinjih cenah dobiti v trgovini

»Danice«

Majzelj & Rajčoli,

LJUBLJANA, Turški trg št. 1.

Brzo-brzo

na vlas v Celje v veltrgovino

R. Stermecki, kjer kupite letos

sukno

za moške in volenjo za ženske oblike,

manufakturo robo po čudovito nizkih cenah. V lastnem interesu se vsakemu priporoči v veletrgu.

R. STERMECKI, Celje.

Trgovci engros-cene.

MISS BERRY

se predvaja še danes in jutri v Kino Tivoli. Maia, hvalna sira, ugrala tako bogatenju Carlingtonu, da jo odkupi vaščen, precev surovejemu kremaru in povede v velume. Že kaže, da bo igrala Ly a Mara (Berry) neizkušeno, naivno in razpoloženo delito kot nekaj Dorrit Weisler kar skoraj vse dejana, a in začetka mične, kratečarne večecotev nastane načrta drama: Maia Berry postane slavljena poslalka misa Berryl in mora tudi skrbati gremkovo življenje. Prva ljubezen, ovire in intrige, osamelost, zablode, iztrešenje in venje v narodje Carlingtonovo (Erik Kaiser Tietz). Vsakodaj naj si ogleda ta dva simpatična igralca v teži lepo in Jubko osnovani drama. Prednaučnik: »Dve sira po romanu A. D. Ennery. Lep film italijanske provinčije.

KINO TIVOLI

13., 14., 15., 16. decembra 1928

LYA MARA

v svoji najboljši drami

MISS BERRY

13., 14., 15., 16. decembra 1928

Zagoneten umor na Viču.

Cvetko Golar:

Kneginja in pastir.

V daljni jutrovi deželi, kjer vzhajajo zvezde in cvete zlato, se je zbral pod polnočnim modrom nebom troje vil-rojenic na polet.

Prva je dejala:

»Knežnjo, ki se roditi nocoj, ovijem z vencem srče in veselja.«

Druga je dejala:

»Jaz jo venčam z vencem, spletenim iz hrepenjenja v sladkih želj.«

Tretja je dejala:

»Ko odraste, ji pripeljem kneze in kraljev v svate, samo ne tistega, ki ga bo želelo njeni srce. Tristo dni ga bo čakala zaman, tristo dni bo škropila s solzami svoja nedrija, a jutro naslednje pride njen izvoljeni knez. Prišel bo s solnčnih gor, s cvetočim žezlom in cvečo krone.«

Velika radost je vladala po vsej deželi, ko se je rodila hčerka staremu knežnjemu paru, ki je že zdavnat izgubil vsako nadvo na potomstvo. — A pred letom dni je romala skozi deželo noraženska, z divjim cvetjem odčlena. Iz trnja in bršljana je bil zvit njen venec, ves prepletan s krvavimi rožami. In ljudstvo je častilo norico, blagoslavljaljo je njen prihod in jo gostilo, prepričano, da je prinesla srčno v deželu. Ustavila se je pred knežjo palačo in zaklicala:

»Kneginja, kneginja, kneginja!«

Kneginja se je začudila in dejala:

»Kdo me kliče, kdo je tisti, ki me hoče videti?«

»Jaz sem, od rojenic poslana. Pridi in poslušaj!«

In starca kneginja je stopila s tresčimi koraki in srebrnimi lastmi na temenu pred norico, ki je izpregovorila:

»Ne boj se me, prinašam ti veliko srečo. Vzemti to rdečo rožo in si jo deni v postelji! Ko mine leto dni, boš povila hčerko.«

»Saj to ni mogoče, se je otožno nasmehnila stara kneginja. »Ne zibelka, temveč krsta pride v mojo hišo.«

»Stori, kakor sem ti velela!«

In norica je vzela rdečo rožo iz trnjevega venca ter jo podala kneginji. Nato je izginila. — Ko pa je preteklo leto in dan, je kneginja povila hčerko.

Neizmerno je bilo veselje, ki je objelo ves narod. Siromaki in bogatini so na glas peli slavo in veličali staro mater. In vsak je strmel in se čudi, kdor je videl mlado kneginjo. Tako čudovita je bila njena lepota. Ni se mogel nagledati njenih, kot rosna roža blestečih se lic, niti njenih velikih, kot črno s olinec plamenečih oči, niti njenega, kot juntrana zarja jasneg čela. In čim večja je bila, tem bolj je stjala njena lepot, in ko je dosegla šestnajsto leto, je že imela polno snubcev, mladih knezov in kraljev.

In kneginja se je veselila:

»Vem, da na vsem svetu nima nobena takšni oči kakor jaz, da nima nobena tako čudovitih lic.«

Pogledala se je v zrcalo in vzkliknila:

»O, dobro jutro, lepa kneginja! Ali veste, da ste najlepša na vsem svetu?«

In pokimala je z glavico, da se je vsu nežni, iskreči se val njenih las na čelo, zasmajala se je z zvonkim smerhom in sedla na očetov knežji tron. Vzela je v roko slonokoščeno žezlo in udarila z njim ob zid, in po vsem gradu so zazvoni zlati zvončki, in hipoma je bila dvorana polna služabnikov v rdečih in rumenih livrekah.

»Kaj je novega?«

In služabnik za služabnikom je stopil pred njo in vsi so ji pripovedovali o mladih snubcih in njihovih dragocenih tovorih. Na vozovih so bile naložene skrinje, polne čudovitih dragih kamnov, ki so se prelivali v solnčnem sijaju, zoper drugi so bili zeleno-sinji kot morska voda, veliki biseri so sijali kot oči rajskih devic. Po konjušnicah so rezgetali iškri konji, črni kakor noč in beli kot srebro. Pripovedovali so o lepem vojvodu, ki se je pripeljal v zlati kočiji, in med drugimi je bil kraljevič iz zamorskega kraljestva in čakal njenega sprejema. Prišel je celo cesarjevič iz belega cesarstva s sijajnim spremstvom in tri sto vozovi dragocenih daril. A mlada kneginja je bila nestreno vzklikala:

»Naj čakajo, sprejemem jih, kadar me bo volja.«

In zacetelata je z nožicami in odsvilova služabnika.

Tisto noč pa je imela kneginja čudovite sanje: Sedela je na knežjem tronu, in ko je dala z roko znamenje, se vrata odprlo, in v dvorano stopil mladenič v ovčjem kožuhu. Obraz njegove je bil rijav in oči so mu svetle kot mlademu orlu, in gosti lasje so se vili izpod pastirskega klobuka, na katerem so cvetete planinske rože. V roki je držal zakrivileno palico, ovito s srobtom in rdečim slečom. Stopil je pred tron in izpregovoril:

»Jaz sem kralj solnčnega kraljestva. Vrh planin v svobodi pasem svojo čedo, in pastirska palica je moje žezlo. Juntrana zarja in zvezde so moje sestre. Bodti moja, ako me ljubiš!«

In mlada kneginja je spoznala svojega kraljeviča iz sani, solzna radost je razsvetlila njeni lici, in oči so se ji zabelečale v nepopisnem veselju in ljubnosti. Vstala je s prestola in stopila k njemu, pastirju in kralju solnčnih livad:

»Bodi moja! Jaz sem kralj solnčnega kraljestva, in juntrana zarja in zvezde so moje sestre.«

Po teh sanjih se je zbudila mlada kneginja, in glej, prav tedaj je vstalo tudi solnce in se zasmajalo izza hriba in

»Pridi, moj knez in kralj, na moje srce!«

In ponudila mu je roko in ga posadila poleg sebe na knežji tron. Rdeče in plave rože na njegovem klobuku so si jale kot mavrica, in pastirska palica se

mu je pozlatila v solnčnih žarkih. Služabniki pa so kukali iz kotov in se tresli, vsi prestrašeni. Minilo je mnogo časa, preden so si upali pred prestol, da se poklonijo novemu knezu.

To in ono.

O PREHRANI DOMAČIH ŽIVALI

Pred nekaj leti so bili doseženi na polju živinoreje važni uspehi. Znanost je ugotovila, da za prehrano domačih živali ne zadostuje poleg kiski in vode opredeljena količina hrane, ki vsebuje ogljikohidrate in mineralne soli, temveč da ji je treba dati še druge, takozvane nabavne snovi, brez katerih ne morejo živali uspešno rasti. Te snovi se imenuje vitamin ali multivitamin. Živali jih potrebuje v primeri z običajno hrano in one niso tako važne, ker prehrano samo regulirajo. Vendar pa brez njih mlaude živali ne morejo rasti pa tudi za odrasle živali so vitaminii velikega pomena. V raznih živilih je različna količina vitaminov. V nekaterih pa jih sploh ni. Živila, v katerih ni vitaminov, ne zadostujejo za prehrano živali in predlogi hranična hrana, ki vsebuje ogljikohidrate in mineralne soli, temveč da ji je treba dati še druge, takozvane nabavne snovi, brez katerih ne morejo živali uspešno rasti. Te snovi se imenuje vitamin ali multivitamin. Živali jih potrebuje v primeri z običajno hrano in one niso tako važne, ker prehrano samo regulirajo. Vendar pa brez njih mlaude živali ne morejo rasti pa tudi za odrasle živali so vitaminii velikega pomena. V raznih živilih je različna količina vitaminov. V nekaterih pa jih sploh ni. Živila, v katerih ni vitaminov, ne zadostujejo za prehrano živali in predlogi hranična hrana, ki vsebuje ogljikohidrate in mineralne soli, temveč da ji je treba dati še druge, takozvane nabavne snovi, brez katerih ne morejo živali uspešno rasti. Te snovi se imenuje vitamin ali multivitamin. Živali jih potrebuje v primeri z običajno hrano in one niso tako važne, ker prehrano samo regulirajo. Vendar pa brez njih mlaude živali ne morejo rasti pa tudi za odrasle živali so vitaminii velikega pomena. V raznih živilih je različna količina vitaminov. V nekaterih pa jih sploh ni. Živila, v katerih ni vitaminov, ne zadostujejo za prehrano živali in predlogi hranična hrana, ki vsebuje ogljikohidrate in mineralne soli, temveč da ji je treba dati še druge, takozvane nabavne snovi, brez katerih ne morejo živali uspešno rasti. Te snovi se imenuje vitamin ali multivitamin. Živali jih potrebuje v primeri z običajno hrano in one niso tako važne, ker prehrano samo regulirajo. Vendar pa brez njih mlaude živali ne morejo rasti pa tudi za odrasle živali so vitaminii velikega pomena. V raznih živilih je različna količina vitaminov. V nekaterih pa jih sploh ni. Živila, v katerih ni vitaminov, ne zadostujejo za prehrano živali in predlogi hranična hrana, ki vsebuje ogljikohidrate in mineralne soli, temveč da ji je treba dati še druge, takozvane nabavne snovi, brez katerih ne morejo živali uspešno rasti. Te snovi se imenuje vitamin ali multivitamin. Živali jih potrebuje v primeri z običajno hrano in one niso tako važne, ker prehrano samo regulirajo. Vendar pa brez njih mlaude živali ne morejo rasti pa tudi za odrasle živali so vitaminii velikega pomena. V raznih živilih je različna količina vitaminov. V nekaterih pa jih sploh ni. Živila, v katerih ni vitaminov, ne zadostujejo za prehrano živali in predlogi hranična hrana, ki vsebuje ogljikohidrate in mineralne soli, temveč da ji je treba dati še druge, takozvane nabavne snovi, brez katerih ne morejo živali uspešno rasti. Te snovi se imenuje vitamin ali multivitamin. Živali jih potrebuje v primeri z običajno hrano in one niso tako važne, ker prehrano samo regulirajo. Vendar pa brez njih mlaude živali ne morejo rasti pa tudi za odrasle živali so vitaminii velikega pomena. V raznih živilih je različna količina vitaminov. V nekaterih pa jih sploh ni. Živila, v katerih ni vitaminov, ne zadostujejo za prehrano živali in predlogi hranična hrana, ki vsebuje ogljikohidrate in mineralne soli, temveč da ji je treba dati še druge, takozvane nabavne snovi, brez katerih ne morejo živali uspešno rasti. Te snovi se imenuje vitamin ali multivitamin. Živali jih potrebuje v primeri z običajno hrano in one niso tako važne, ker prehrano samo regulirajo. Vendar pa brez njih mlaude živali ne morejo rasti pa tudi za odrasle živali so vitaminii velikega pomena. V raznih živilih je različna količina vitaminov. V nekaterih pa jih sploh ni. Živila, v katerih ni vitaminov, ne zadostujejo za prehrano živali in predlogi hranična hrana, ki vsebuje ogljikohidrate in mineralne soli, temveč da ji je treba dati še druge, takozvane nabavne snovi, brez katerih ne morejo živali uspešno rasti. Te snovi se imenuje vitamin ali multivitamin. Živali jih potrebuje v primeri z običajno hrano in one niso tako važne, ker prehrano samo regulirajo. Vendar pa brez njih mlaude živali ne morejo rasti pa tudi za odrasle živali so vitaminii velikega pomena. V raznih živilih je različna količina vitaminov. V nekaterih pa jih sploh ni. Živila, v katerih ni vitaminov, ne zadostujejo za prehrano živali in predlogi hranična hrana, ki vsebuje ogljikohidrate in mineralne soli, temveč da ji je treba dati še druge, takozvane nabavne snovi, brez katerih ne morejo živali uspešno rasti. Te snovi se imenuje vitamin ali multivitamin. Živali jih potrebuje v primeri z običajno hrano in one niso tako važne, ker prehrano samo regulirajo. Vendar pa brez njih mlaude živali ne morejo rasti pa tudi za odrasle živali so vitaminii velikega pomena. V raznih živilih je različna količina vitaminov. V nekaterih pa jih sploh ni. Živila, v katerih ni vitaminov, ne zadostujejo za prehrano živali in predlogi hranična hrana, ki vsebuje ogljikohidrate in mineralne soli, temveč da ji je treba dati še druge, takozvane nabavne snovi, brez katerih ne morejo živali uspešno rasti. Te snovi se imenuje vitamin ali multivitamin. Živali jih potrebuje v primeri z običajno hrano in one niso tako važne, ker prehrano samo regulirajo. Vendar pa brez njih mlaude živali ne morejo rasti pa tudi za odrasle živali so vitaminii velikega pomena. V raznih živilih je različna količina vitaminov. V nekaterih pa jih sploh ni. Živila, v katerih ni vitaminov, ne zadostujejo za prehrano živali in predlogi hranična hrana, ki vsebuje ogljikohidrate in mineralne soli, temveč da ji je treba dati še druge, takozvane nabavne snovi, brez katerih ne morejo živali uspešno rasti. Te snovi se imenuje vitamin ali multivitamin. Živali jih potrebuje v primeri z običajno hrano in one niso tako važne, ker prehrano samo regulirajo. Vendar pa brez njih mlaude živali ne morejo rasti pa tudi za odrasle živali so vitaminii velikega pomena. V raznih živilih je različna količina vitaminov. V nekaterih pa jih sploh ni. Živila, v katerih ni vitaminov, ne zadostujejo za prehrano živali in predlogi hranična hrana, ki vsebuje ogljikohidrate in mineralne soli, temveč da ji je treba dati še druge, takozvane nabavne snovi, brez katerih ne morejo živali uspešno rasti. Te snovi se imenuje vitamin ali multivitamin. Živali jih potrebuje v primeri z običajno hrano in one niso tako važne, ker prehrano samo regulirajo. Vendar pa brez njih mlaude živali ne morejo rasti pa tudi za odrasle živali so vitaminii velikega pomena. V raznih živilih je različna količina vitaminov. V nekaterih pa jih sploh ni. Živila, v katerih ni vitaminov, ne zadostujejo za prehrano živali in predlogi hranična hrana, ki vsebuje ogljikohidrate in mineralne soli, temveč da ji je treba dati še druge, takozvane nabavne snovi, brez katerih ne morejo živali uspešno rasti. Te snovi se imenuje vitamin ali multivitamin. Živali jih potrebuje v primeri z običajno hrano in one niso tako važne, ker prehrano samo regulirajo. Vendar pa brez njih mlaude živali ne morejo rasti pa tudi za odrasle živali so vitaminii velikega pomena. V raznih živilih je različna količina vitaminov. V nekaterih pa jih sploh ni. Živila, v katerih ni vitaminov, ne zadostujejo za prehrano živali in predlogi hranična hrana, ki vsebuje ogljikohidrate in mineralne soli, temveč da ji je treba dati še druge, takozvane nabavne snovi, brez katerih ne morejo živali uspešno rasti. Te snovi se imenuje vitamin ali multivitamin. Živali jih potrebuje v primeri z običajno hrano in one niso tako važne, ker prehrano samo regulirajo. Vendar pa brez njih mlaude živali ne morejo rasti pa tudi za odrasle živali so vitaminii velikega pomena. V raznih živilih je različna količina vitaminov. V nekaterih pa jih sploh ni. Živila, v katerih ni vitaminov, ne zadostujejo za prehrano živali in predlogi hranična hrana, ki vsebuje ogljikohidrate in mineralne soli, temveč da ji je treba dati še druge, takozvane nabavne snovi, brez katerih ne morejo živali uspešno rasti. Te snovi se imenuje vitamin ali multivitamin. Živali jih potrebuje v primeri z običajno hrano in one niso tako važne, ker prehrano samo regulirajo. Vendar pa brez njih mlaude živali ne morejo rasti pa tudi za odrasle živali so vitaminii velikega pomena. V raznih živilih je različna količina vitaminov. V nekaterih pa jih sploh ni. Živila, v katerih ni vitaminov, ne zadostujejo za prehrano živali in predlogi hranična hrana, ki vsebuje ogljikohidrate in mineralne soli, temveč da ji je treba dati še druge, takozvane nabavne snovi, brez katerih ne morejo živali uspešno rasti. Te snovi se imenuje vitamin ali multivitamin. Živali jih potrebuje v primeri z običajno hrano in one niso tako važne, ker prehrano samo regulirajo. Vendar pa brez njih mlaude živali ne morejo rasti pa tudi za odrasle živali so vitaminii velikega pomena. V raznih živilih je različna količina vitaminov. V nekaterih pa jih sploh ni. Živila, v katerih ni vitaminov, ne zadostujejo za prehrano živali in predlogi hranična hrana, ki vsebuje ogljikohidrate in mineralne soli, temveč da ji je treba dati še druge, takozvane nabavne snovi, brez katerih ne morejo živali uspešno rasti. Te snovi se imenuje vitamin ali multivitamin. Živali jih potrebuje v primeri z običajno hrano in one niso tako važne, ker prehrano samo regulirajo. Vendar pa brez njih mlaude živali ne morejo rasti pa tudi za odrasle živali so vitaminii velikega pomena. V raznih živilih je različna količina vitaminov. V nekaterih pa jih sploh ni. Živila, v katerih ni vitaminov, ne zadostujejo za prehrano živali in predlogi hranična hrana, ki vsebuje ogljikohidrate in mineralne soli, temveč da ji je treba dati še druge, takozvane nabavne snovi, brez katerih ne morejo živali uspešno rasti. Te snovi se imenuje vitamin ali multivitamin. Živali jih potrebuje v primeri z običajno hrano in one niso tako važne, ker prehrano samo regulirajo. Vendar pa brez njih mlaude živali ne morejo rasti pa tudi za odrasle živali so vitaminii velikega pomena. V raznih živilih je različna količina vitaminov. V nekaterih pa jih sploh ni. Živila, v katerih ni vitaminov, ne zadostujejo za prehrano živali in predlogi hranična hrana, ki vsebuje ogljikohidrate in mineralne soli, temveč da ji je treba dati še druge, takozvane nabavne snovi, brez katerih ne morejo živali uspešno rasti. Te snovi se imenuje vitamin ali multivitamin. Živali jih potrebuje v primeri z običajno hrano in one niso tako važne, ker prehrano samo regulirajo. Vendar pa brez njih mlaude živali ne morejo rasti pa tudi za odrasle živali so vitaminii velikega pomena. V raznih živilih je različna količina vitaminov. V nekaterih pa jih sploh ni. Živila, v katerih ni vitaminov, ne zadostujejo za prehrano živali in predlogi hranična hrana, ki vsebuje ogljikohidrate in mineralne soli, temveč da ji je treba dati še druge, takozvane nabavne snovi, brez katerih ne morejo živali uspešno rasti. Te snovi se imenuje vitamin ali multivitamin. Živali jih potrebuje v primeri z običajno hrano in one niso tako važne, ker prehrano samo regulirajo. Vendar pa brez njih mlaude živali ne morejo rasti pa tudi za odrasle živali so vitaminii velikega pomena. V raznih živil

G. F.
Jurasek
Ljubljana
Telef. 12

Uglašujem ter poravnjam
glasovirje in harmonije, špecijelno
strokovno in cenol.

H
E
N
R
! par 65 Din
KENDA Model by M.

POZORI!

Kupujem le edino jaz po
najvišjih cenah stare oblike,
čevije in pohištvo. Kupim
stare vojaške oblike. Pridem
na dom. Dopisnica zadostuje.

Dramé Martin,
Ljubljana, Sv. Jakoba nabrežje 29

Oblast avt. civ. inž.

A. STEBI

tehn. pisarna, Ljubljana,
Dunajska cesta 1a (v palači
Ljubljanske Kreditne banke).

Projektira električne centrale, po-
tvrjuje občine in privatne ter
daje strokovna mnenja.

Naznanilo.

Županstvo Višnja gora
naznanja, da se dne 17. t. m.
vrši v Višnji gori
redni živinski sejem.

Županstvo Višnja gora.

INGER
ŠIVALNI STROJI

priznani po celem svetu kot najbolj-
ši. Prodaja tudi na posebne ob-
roke.

Podružnico v
Sloveniji:
LJUBLJANA,
Šelenburgova ulica 3,
MARIBOR,
NOVOMESTO.

INGER
ŠIVALNI STROJI

priznani po celem svetu kot najbolj-
ši. Prodaja tudi na posebne ob-
roke.

Podružnico v
Sloveniji:
LJUBLJANA,
Šelenburgova ulica 3,
MARIBOR,
NOVOMESTO.

PROSPEKT

ZA XVIII. EMISIJO DIONICA HRVATSKE ESKOMPTNE BANKE (godinu 1923).

Izredna glavna skupčina delničarjev hrvatske Eskomptne Banke, obdržane dne 6. decembra 1923 je sklenila zvišati delniško glavnico od 100,000.000 na Din 200,000.000.

Ta sklep je odobren rešenjem gosp. ministra trgovine in industrije od 8. t. m. št. VI 5636. Izvršajoč deloma ta sklep glavne skupčine, je ravnateljstvo sklenilo v svoji seji od 12. decembra 1923 za sedaj

zvišati delniško glavnico od D 100,000.000 na D 140,000.000—
z izdanjem novih

400.000 komadov delnic t. j. Nom. D 40,000.000— à D 100—
s pravico na dividendo za leto 1924.

Emisija novih delnic se ima izvesti takole:

I.

Dosedanjim delničarjem prepričajo se delnice v nominalnem iznosu od Din 25,000.000— pod sledеčimi pogoji:

1.) Delničarji imajo pravico na štiri stare delnice (posamezne delnice se ne vpoštevajo) optirati po eno novo delnico emisije XVIII. po tečaju od Din 132.50 tol. quel.

2.) Delničarji imajo svojo pravico opcije prijaviti v predložiti stare delnice na predbeleženje v času od 15. do vključno 29. decembra t. l. v uradnih urah in to:

pri blagajni Hrvatske Eskomptne banke v Zagrebu, pri podružnicah Hrvatske eskomptne banke:

Osijski, Petrinja, Vinkovci, Križevci, Dubrovnik in Sušak,

pri Prvi pučki dalmatinski banki, Split,

pri Eskomptni in pučki banki d. d. Subotica,

pri Anglo-Austrian Bank Ltd., London 24–28, Lombard Street E. C. 3,

pri Anglo-Austrian Bank Ltd., Niederlassung Wien, Wien I., Strauchgasse 1,

pri Anglo-Cesko-slovenski banki, Praha,

pri Banque des Pays de l'Europe Centrale, Niederlassung Wien, Wien I., Hohenstrauengasse,

pri Bankkommanditgesellschaft Franz Pollak, Wien I., Johannesgasse 3.

3.) Delničarji, ki žele izvršiti svojo opcijo pravico, morajo istočasno s prijavo vplačati

Din 132.50 najkasneje do 29. decembra t. l. Delničar, ki ni do tega roka prijavil

pravico opcije in izvršil vplačila, izgubi pravico opcije.

4.) Delnice, na katerih temelju je delničar prijavil pravico opcije, se bodo predzaznamovalo

z opazko: „Pravo na delnice XVIII. emisije 1923 izvršeno“, ter se bodo vrnile delničarjem skupaj

s potrdilom o izvršenem vplačilu.

5.) Nove delnice se bodo izročile delničarjem pozneje proti predloženju potrdila o vplačili

za nove delnice.

6.) Razlika med naslovno vrednostjo in emisijskim tečajem novih delnic se bo dodala po

odbitku stroškov za emisijo k rezervnemu zakladu banke.

7.) Lastniki novih delnic so deležni na dobičku ter na vseh pravicah, katere pripadajo delničarjem po pravilih, **počenči s 1. januarjem 1924.**

II.

Preostale delnice v nominalnem iznosu od Din 15,000.000— je prevzela fikso Anglo Austrian Bank Ltd., London, vezano na več let.

V ZAGREBU, dne 12. decembra 1923.

RAVNATELJSTVO HRVATSKE ESKOMPTNE BANKE.

P. I. Št. 16. decembra 1923.
opozorjamo, da so zoper dosegli najboljši številni stroj
Gritzner v vseh opremah
pošk. v vezenju ter krpanju perila in nogavice (člananje) brezplačno EDINO le pri:
Josip Petelin Ljubljana Št. Petelin.

Klavirje
uglašuje in popravlja
solidne in točne
ter gre tudi na delo.

Feliks Povše Ljubljana Tržaška c. 45

Jetika!

Zdravnik dr. Pečnik zdrav-
bolne na pljučih v CELJU. Vpra-
šati v Celju v lekarji Marija Po-
magaj. 7927

Kupim

več vagonov reza krompirja
proti takošnji dobavi. Ponudba
s ceno in naklapanje postane na
J. Študent, Staro-Petrovoselo
Slavonija.

Velika zaloga
porcelana.
Emajlirana in luksusna
posoda.

Priporoča se 9806
Ana Kus,
LJUBLJANA, Resiljeva cesta 4
(prej trg. barv g. Hauptman)

E K T

Najboljše toaletno milo
kralj. dvornega dobavljatelja
se dobi pov sod.

Glavna zaloga:
A. Lampret
Ljubljana
Krekov trg 10.

Rabim 8239

RORIA
pecivni prašek
in vanilin-s'adkor
ker je najboljši
in domač izdelek

PHILIPS

SRPSKA TOVARNA PREPROG
LAZAR DUNJERSKI A. D. VELIKI BECKER,

priporoča svoje najmoderneje urejeno domače podjetje za izdelovanje vsake vrste Turne, Velvet, Gloria, Tapestry, Bokle Kidderminster, Holender, Juta, Manila in Huket preprog, kakor tudi svoje splošno znane specijalitete z riko izdelanih Smirnskih preprog, kniperov v vseh barvah in vzorcih po danih velikostih. Zastopstvo in zaloga za Slovenijo A. DULAR, LJUBLJANA, Miklošičeva cesta št. 36.

**Naiboljše božično in novoletno darilo
je srečka državne razredne loterije.**

Cela srečka, ki stane za vsak razred Din 80— lahko zadene
začetkom januarja

Din 120.000—

Ako pa se igra vseh pet razredov, lahko zadene v petem razredu

Din 1,500.000—

Izdajajo se tudi polovične srečke po Din 40— in četrtnike po
Din 20—

Srečke se dobijo najkasneje do 2. januarja 1924 pri
Zadružni gospodarski banki d. d. v Ljubljani, Miklošičeva c. 10.

!!!!!!

?? Zakaj??

bi lokalni zmanj po Ljubljani

DRSALKE

in
SANKE

ko dobiti iste vendar po najugodnejši
ceni in le prvočrno blage pri

Fr. Stupica v Ljubljani

veletrgovina z železnino

Gospodovska cesta št. 1

Na zalogi tudi vse vrste

peči, štedilniki, dimne cevii, dr.

Primerna darila za

BOZIC!

Predpečnjaki lične posode za pre-
mog, kuhinjska posoda, itd., itd.

Zahvala.

Vsem, ki ste nam dokazali povodom prebride
izgube našo ljubljeno matere, sestre, stare matere in
tele, gospe

Marije Herenove roj. Jakopič

toliko iskrenega sočutja in sožalja in ki ste jo spre-
mil na njen zadnji poti, izrekamo našo najprište-
nejšo zahvalo.

Osobito se moramo zahvaliti pevskemu zboru
Udrženja nacionalnih železniciarjev, kateri se je s
krasno petimi žalostinkami poslovil od blagopojnico.

Ljubljana, 15. decembra 1923.

Začnjoči zaostali.

Zahvala.

Povodom nenadne smrti našega nad vse ljub-
ljenega nepozabnega

STANKOTA

nam je došlo toliko iskrenih dokazov ljubezni in
socušovanja, da nam je nemogoče vsakomu posebej
se zahvaliti. Radi tega se tem potom najiskrenje
zahvaljujemo vsem znancem, prijateljem in tovarišem,
ki so ga spremili v tako mnogobrojno število na
poslednji poti.

Posebno toplo se zahvaljujemo g. Župniku
Langu za njegovo sočušovanje in nad vse tolažnini
nagrobnih govor, g. ravnatelju Maziju in vsem g.
profesorjem ter dijaštvu realke, osobito tovarišem
matantom za prelepi venec, dalje slavnim društvom;
Turistovski klub „Skala“, „Ljubljanski športni klub“,
športni klub „Primorje“ in „Orluna“, ki so vsi polo-
žili krasne vence na pokojnikovo krsto.

Zahvaljujemo se tudi slav. pevskemu društvu
„Ljubljanski Zvon“, pevcom dijakom za žalostinke
ter g. Mencingerju, ki se je v ginaljivih besedah
poslovil v imenu prijateljev od neposibnega rajnega.

LJUBLJANA, 14. decembra 1923.

Ubald pl. Trnkoczy z rodbino.

M. Arcybašev o začetku in prvih korakih ruske revolucije.

(Iz pisateljevega pričevanja pred lausansko poroto.)

Jaz, ruski pisatelj, je dejal Arcybašev, ki ljubim svojo domovino iskreno in narevno kot rodno mater, sem smatral za svojo dolžnost, da je ne zapustim v dobi težkih preiskršen. Zato sem ostal šest let v Rusiji na gled na nevarnost in pomanjkanje in pred mojimi očmi je šla vse epopeja boljševizma s svojimi brezmejnimi začetki in nesramnimi koncem. Prisegam na čast pisatelja in Slovaka: ne pripadajoč nobeni politični stranki, kot človek, ki ni lastnik, ki si služi svoji kruhi z lastnim delom, nastopam kot priča proti boljševikom. Nimam nikakih sebiščnih računov in govorim samo v imenu resnice. Ta resnica je ogabna in strasna.

Borba, ki se je vodila v Rusiji tako dolgo, da, predolgo, proti samodržavju, je zapustila ruske narode usodo dediščino: številne cadre poklicnih revolucionarjev, ki so si v zaduhu podzemju z revolucionarnim delom izsušili možgane in srce, vzgojenih v duhu utopističnih idej, brezobirne borbe in globoke mržnje. Ti ljudje niso bili sposobni, da ustvarjajo. Znali so se samo boriti, samo rušiti. Kakor vojna za kondicijo tako je bila revolucionarna vojna »raison d'être«. V mirnem ustvarjanju zanje ni prostora, zato pa so predpostavljali poglobitev revolucije in žrtvovali blagor svojega naroda brezumnim sanjam o svetovnem revolucionarnem počaru. Polasti so se oblasti v Rusiji s tem, da so mojstrski izkoristili utrujenje vojaških mas, kmetsko hrepenejo po zemlji in puntarsko razpoloženje delavstva. Toda kljub občerščenemu mnenju trdim, da boljševizem ni bil neizogiven pojavi all splošna psihoza, ki se je baje polasti russkega naroda. Trdim, da krvati preobrat 7. novembra 1917. ni bil izraz narodne volje. Kajti ne samo jaz, nego mi vsi smo bili priče one besne in nevzdržne agitacije, ki so vodili boljševiki tekom 6 mesecov v armadi in v delavskih masah z namenom, da izvijejo upor.

In dasi so se posluževali vseh sredstev od najnesramnejše demagogije do navadnega podkupovanja, dasi so skušali z vsemi silami vzbuditi v narodu živalske instinkte, klicati na pomoci izmeške človeške družbe, dasi so polivali s smrdljivim obrekovanjem vse idejne nasprotnike in govorili nevednemu in nepoučenemu ljudstvu, da nam lahko samo komunisti vrnejo mir, kruh in svobodo, vendar se jim je posrečilo izvajati eksplozijo šeli po nečloveških naporih in težkih neuspehih. Toda ni bil izrah narodne jaze, kakor samočno trdijo boljševiki. Prevrat so izvršili azmeroma neznačilne tolpe nahujskih rokavov in delavcev s pomočjo agentov ovražne države, beguncov in kriminalnih dočincov in sicer zato, ker je pasivna večina izgubila v prvem času glavo. Volja ogromne večine russkega naroda pa je dovolj jasno prišla po vsej v oni krvavi borbi, ki se je začela proti boljševikom, ko prvi dan po prevratu. Ves russki tisk pre razlike strinj in tendenc je nastopil proti njim. Intelligencia se je z grozo ločila od brezvestnih demagogov in uzurpatov. Državni in zasbeni uslužbenici so zanjeli svoja mesta, ker niso hoteli sodelovati z roparji in krvnikti. Izmučena, deorganizirana armada je vendar našla v ebi silo, da je postavila na noge mnogočlene odreda za obroženo borbo proti boljševizmu. Najbolj kulturne obmejne potrajine so se hitro ločile od okuženega entra in celo organično spojeni z njim. Ukrajina in Sibirija sta hoteli razgratiti in pravno zvezdo. Končno je odgovorilo boljševiki tudi kmetsko prebivalstvo, ki tvoji ogromno večino, s splošnim uporom in travnim valovjem, ki le divjalo preko vse zemlje. Ta krvava burja še danes je učinkovita.

In ko boljševiki trdijo, da so zmagali, ker žutijo z njimi in jim pomagajo, da je tudi sloj naroda, le to laž in obrekovanje russkega naroda. Zmagali so samo zato, ker se je vogni meščanske vojne razkrilo narodna volja, ker so se zdramile splošne puntarske sile, ker se je začela večka zmešljava anarhija in razkrjanje države. V tem kaosu je moral zmagati nekaj, ki je imel bolj prav, nego kdor je bil bolj odločen, nesramen, in brezobiran. Taki pa so bili boljševiki. Razbito narodno vojno so udrušili z brezobirno željo po posebnosti russke duše.

Med to novejše erotike pripada mnogo pisateljev, ki sicer dobro pripovedujejo, a špekulirajo vsaj deloma neumetniško, namreč na vzbujanje pikantnih občutkov. Priča najbolj znana je Vjerickaja, ki jo naša dame kar rade čitajo. Spada pa pravzaprav le v slovstvo za polsvet.

Od pisateljev te vrste je znani Kuprin, ki zajema snov iz blodnih hiš in tudi Osip Dimov (Dymov) je štetni med nje. Odčlanjava vprašanja poligamije in brezimnih ženskih življenjskih držav.

Uničili so upravni aparat, odpriali trgovino, oropali banke, ubili privatno inicijativo in rezultati so se pojavili takoj: industrija je padla, poljedelstvo se je skrčilo, promet je bil ustavljen, v bogati Rusiji, ki bi lahko služila za žitnico vsej Evrope, je nastala lakota. V državi z nekončnimi gozdovi se je naselil mrak. Mesta so se razvalila v kupo obubožanih razvalin, sred katerih so se stiskali v zadnjih cunjah, pokriti z nesnago in mrčesom ljudje, ki jih je lakota, mrak in strai spravil v popoln obup takoj, da že niso bili več ljudje. Sredi te lačne prebezočje in teme pustinja pa so svetlo zagorevali ponocni kresniki črevičake. Tam se je vršilo nemurno, po dnevni in po noči, tekmo več let težko krvavo delo: v umazanem podzemju so brez odsode in preiskave streliči tisoče ljudi. Njih imena so znana samo Bogu. Nikoli ne znamo, koliko je bilo teh žrtev, kajti večina ni bila vpisana niti v arhivih črevičakov. Boljševiki, ki jih je bilo slovensko življenje po ceni, niso niti šteli. Nepristranskemu Slovaku pa ni bilo mogoče zbirati podatkov o delovanju črevičakov, kajti to je bil zločin, ki se je kazoval s smrto. Toda treba si je zapomniti, da je črevičajka razgrajala široni Rusijo, po vseh mestih in večjih vseh, po vseh železniških postajah. Samo neznano silko o mnenju delovanju lahko mudijo vse slučajne številke, ki jih je občevala nekaj časa l. 1921. Objekta odkrijevajo vse podobne zadeve, kar govorijo tudi pri lobsu izpravjujočem iz vskdanosti in trivjalnosti življenja nekam hrepenečem žene.

Le da ima Nju v sebi posebno histerijo ruske ženske in še svoj nepoznan vijši cilj zgolj erotičnem potom. Dokler se ne uveri, da je erotika tudi le vedno eno in isto in nikdar doveli pomembna zadeva, njen gre za Petra ali Pavla. Ne le vsaka mačka, tudi vsak maček je ponoči črn.

Odkončila je Nju sicer klejo, da nam prinaša morda edinole smrti, ono višje, po čemer zameni hrepinimo. A ko izpozna svoj ljubezenski bankrot in ne najde nicesar višjega, se vendar zastrupi, ker je nemirna in nesrečna duša ne našre nobene druge možnosti satisfakcije več, napram steptari, ki mu pravimo življenje.

Predzadnji prizor nam prinaša še nauk posobej. Z mojstrosko ironizacijo predstavlja nam nevrednost življenja ali pa živečih. Soprog in ljubimec, ki jima je obema neprinakovano umrla ljubljena Nju, se vsak zase ob njeni krsti pričaka z vrtnarjem za ceno naročenih vencev in radi njih napadne setave. Taka bagatela je prevzemata tisto uro, ko se je triplu nesrečno ljubljene komaj ohladilo. »Pogreb je odvaja nujni misli na vsakdanje in proč od one Nju, katere znani glas jima takoreč še po učesih donč in ki je še trenotek preje stala ljubeča in ljubljena med njima. Tudi Njujino dene ni drugačio. Dokler je mama živila, jo je mal Kostja pogrebal in bil srečno-nesrečen, ko je smel z njo govoriti malo vsej po telefonu. A ko je mrtva, govoriti le z otročkim nerazumevanjem in z nekini otroškim samodopadajenjem: »Ment le pa mamo umrla.«

Dimov je v teh zadnjih prizorih pokazal vso naravno brutalnost živečih do mrtvih. Le živeči si napram življenju kikortliko v pravici in prednosti. S smrto pa mu ne bo čisto niti imponiral in če se življenju iz protesta odpove, bo samo tvorja škoda, ker sploh izgine iz vpoštevanja in iz misi živečih. Protest ostane brez učinka.

V zadnjem prizoru prebirajo starši Njujins dnevnik, ker hčerkja z njima govorita. Čutila je pač sama nekaj takega, da bo mrtva ne samo mrtva, nego sploh izginila. In se je tega ustrashila. Zato piše, nai jo mati vedno čuti okrog sebe, stoji bo tu mrtva za materinim stolom, bo z duhom prisotna (dasi je nekoč sama rekla da ne veruje na posmrtno življenje). Potrebovač je uboga Nju zase, ne za starše, vsai te navidezne utehe, ko so ji ta izpodminala.

Arcybašev, ne velik pesnik, a dober pripovedalec in opazovalec, je razburil russki svet z romanom »Sanine«, ki je bil kmalu preveden skoraj na vse jezike in zatudi pri nas vsekodaj pozna. Russki želenčki obojage spola, gimnazijec in kurzistek, je bil »Sanin pravi evangelij«, kar se sme in mora živeti in vživati. Iz onih let smo slišali o russkem naraščaju srednjih in visokih šol prav živende stvari. Rus ima sploh smolo, da vedno na kakih bukvicah prilega. Iz teorij prejšnjih življenjskih zmožnosti in dopustnosti. Tudi boljševizem temelji poleg drugih nagibov na tej posebnosti russke duše.

Med to novejše erotike pripada mnogo pisateljev, ki sicer dobro pripovedujejo, a špekulirajo vsaj deloma neumetniško, namreč na vzbujanje pikantnih občutkov. Priča najbolj znana je Vjerickaja, ki jo naša dame kar rade čitajo. Spada pa pravzaprav le v slovstvo za polsvet.

Na našem odu sinoči (18. dec.) mi je ta igra napravila le bolj srednje povolen vtip. Vloge so pravzaprav le tri: Nju, njen mož in son. Iluzijo, ki sem si jo vstvaril pri čitanju, je dosegala samo Sariceva (one) mlajši prepust in pa ni prisko jasno do veljave, da res Nju ljubi. Kakor ljubi pač tak pesnik, vhemento, a ne predočo. Vendar je ljubi do konca. Rogoz je vzbujal domnevo, da mu je ona sploh samo bolj igrača. Res je, da je ta pesnik Slovenski, ki si tudi lastno čutenje običajno ogledava rad v zrcalu in mu s tem jemlje izvirnost in absolutnost. Je literat in ga poklic goni, da povsod nehotno takrska »sona«. A je v Nju vendar pošteno zaljubljen. Ko pride radi Njujinh filozofskih izpoznavanj do prizora, ki je »njemu« nerazumljiv, ker jo ljubi le čutno, je Rogoz učinkoval skoro kakor cink, dasi bi imel biti le desorientiran in zato nevolen. S Putjato pa se ne morem strinjati. Predragčil je nasilno pesnikovo linijo, ki jo je začrnil soprog. Putjata je bil že v maski »star dedec«, nelepi, plesčasti smešen. Če takega zapušča mlada žena z lepo vnanjostjo Šaričeve, ni to za nevdelečenca niti tragično. Pisatelj je jasno hotel, da zapušča Nju mož z zgolj radi naveličnosti in razočaranja. Soprog je »veskoči mož: mislim si ga zdravega, prav simpatičnega, seveda filistra, po vsem kar govoriti tudi še dosti mladega, t. j. morde Štridsetnike. Absolutno ne smesnega. Če stoji pisatelj sam za katero svojih figur je to gotovo soprog, ne pesnik (»on«). Putjata je podal v vnanjosti in tudi v govoru groteskno figuro: kartikurov smesnega zakonca, kakor jih ima francoska komedija, da jim mlade soproge rogovijo nasajajo. Na tem je fino spisana in v globoku tragiko vodenca igra pač morala trpeti.

Kdor igre ni preje prečital, tega najbrže ni mogel tako občutiti. Je bil pa zato tudi zapeljan v napačno razumevanje pisatelja.

O gospo Šaričevi sem povedal le en stavek. A v tem je vse, kar se da dobrega reči, vpoštevaje dramsko delo.

V manjših vlogah sta bila jako zadovoljiva Medvedova in Lipah, v prav zadnjem prizoru kot starši umrle Nju. P. Juvarova je služkinjo solidno igrala. Malega sinčka je prav dostopno in dobro pričeno predvajala neka gospodičica Smerkoljeva. Samo tega ne razumen, zakaj so relativno velike fantke — izgleda je za 8—9 let — vedno v načrtu nosili: saj nima odrevenih nog. Sveda, že bi bilo mogoče radi prlučenja vloge, bi moral mal Kostja biti star 4—5 let. Tedaj bi ga tudi smeli venomer prenatati. Tako je pa izgledao prav čudno.

Male ilustrativne vloge so imeli Medveden kot vrtinarski pomočnik, daje Sancin, Smerkolj, Jan. V. Juvarova, Slavčeva in Ježkova. Igra je bila dokaj skrbno pripravljena. Škoda, da je moral od pisatelja več ali manj zahtevati naturalistični stil, zlasti nekateri mali situacijski domisli, odpasti ali priti prav nejasno do izraza. Ker nimamo izpreminjavljiva odra in sploh nicesar kar bi spominjalo na tehničko uredbo sodobnih odrov. Morali so pomagati črni zastori, katerih se človek včasih vendar malo naveliča.

Igra je bila načrtovana v napadno življenje doma ves dan glavo zavito v ruto, ko gredo z doma si devajo klubok. Kadaj naj se torej prezrači glava in lasje? Ruto naj se imajo ženske na glavi doma, le med pospravljanjem, da si lase obvarujejo prahu, ko so pa pospravila, naj se strfirajo in bodo gologlav!

— Solnce v ogledalu. Nič novega ni pod solncem, in mene ne doseža nikoli — je reklo solnce oslabno in zancljivo, ko mu je majhna zvezdka prišla povedati, da so ljudje na zemlji iznašli tako luč, ki sveti tako jasno kakor solnce samo. Posnosno solnce se za to ni brigalo. Ko pa nekoga dne pogleda na zemljo, opazi, da imajo ljudje mnogo malih solnic, ki svetijo z enakomernimi belimi žarki kakor solnce. — Niso pa bila ta solnce niti druga nego svetilke Osram-Nitra, ženljana človeška iznajdba. Ozka ženljana spirala žari v neutralnem plinu in zdriž tako mnogo več temperaturo, ne da bi se razpršila, kakor navadno žica v praznem prostoru, kar ima mnogo drugih žarnic. Luč te žarnice je res docela enaka solnčni. Pri njej svetlobi se opravila vsako delo lahko kakor podnevi, razločiti je moč najmanjšo odtenjavo barv. Solnce je dobro na zemlji konkurenca in ako bi se res pogledalo v zrcalo, bi videlo, da je na nebu najbolj svetlo samo, na zemlji pa žarnica Osram-Nitra. To pa solnce jezi.

Nju.

(Vskadanja komedija v 10 slikah. Spisal Osip Dimov. Poslovleni M. Skrbnišek. Režiser B. Putjata.)

Po konstitucijski revoluciji (1905) se je ruskega čutenja, kakor je to vsej pri narodih in pri posamnem Slovku po budih afektih, lotila duševna utrujenost.

Pred revolucijo so rusko slovstvo obvladovali (Tolstoj) pristaši starejši dobi,

Dostoevski je svet zase, obenem pa tudi prehod in časovno mu sledenjem vedno hujši realistični pesimisti. Gorkij, Andrejev, Skitalec. Višek smrtnega pesimizma je bil dosegzen z Andrejevom. Te smerti prenasne literaturi je krenila, tudi še pred revolucijo, na pota simbolizma, t. j. pesimizmu je začela dodajati zopet nado na spansenje. Toda ne potom življenja, nego s splošno vsemirja in transseendenco. Simbolisti so si sčasoma prizeli ime dekadentov, s katerim jih je protivna kritika hotela smeti. Tudi veliki romanopisec, pesnik in mislitelj Meretkovski pristaša temu krogu čutenja; zlasti pa Belmont; dalje Brusov, Bjeli, Sologub in drugi.

Vse to se je z revolucijo nekoliko ubilo na splošni življeni in duševni izčrpnosti. Pojavil se je namreč za takra razpoloženja značilni razmali erotike; v družabnem življenju in v slovstvu.

Arcybašev, ne velik pesnik, a dober pripovedalec in opazovalec, je razburil russki svet z romanom »Sanine«, ki je bil kmalu preveden skoraj na vse jezike in začutu pri nas vsekodaj pozna. Russki želenčki obojage spola, gimnazijec in kurzistek, je bil »Sanin pravi evangelij«, kar se sme in mora živeti in vživati. Iz onih let smo slišali o russkem naraščaju srednjih in visokih šol prav živnde stvari. Rus ima sploh smolo, da vedno na kakih bukvicah prilega. Iz teorij prejšnjih življenjskih zmožnosti in dopustnosti. Tudi boljševizem temelji poleg drugih nagibov na tej posebnosti russke duše.

Samo 4 dni!

Petak
14. XII.

Sobota
15. XII.

Nedelja
16. XII.

Poned.
17. XII.

Radi dolžine filma se vrše predstave v petek 14. XII. in v soboto 15. XII. ob 3., 7. in 9. v nedeljo 16. XII. ob 11. dopoldne in ob 3., 5., 7. in 9. popoldne; v Ponoredeljek 17. XII. radi državnega praznika ob 3., 5., 7. in 9. uri popoldne.

LAVINA
tragedija v snegu in ledu v 6. dejanjih.
V glavnih vlogah priljubljeni
Michael Varkony
in znana krasotica **Lilly Marischka**
Režila Mih. Kertesz.

Slike so tako krasne, da se gledalec težko loči od njih. — Dejanja zelo zanimiva in napeta.

Slike nam predstavljajo: Carstvo večnega snega. — Težke dnevnne borbe. — Zimski šport. — Borba za moža. — Strašno osveto. — Umor. — Beg. — Poslednje sre

Za odgovore uprave
naj se priloži
1 dinar.

MALI OGLASI

Službe

Hišnik!

Iščem treznga, zanesljiva
vega hišnika. — Pismene
ponudbe pod »Hišnik
13.475» na upravo »Slov.
Narodac.

Pianista in pianistinjo

sprejme za večerne kon-
certe — kavarna Leon, v
Ljubljana, Kolodvorska
ulica 29. — Plačilo po
dogovoru. 13.352

Bivši trgovec

(renomiran) in edifikovan
tvorničar išče službe kot
oskrbnik, poslovodja, po-
močnik šefu, urednik,
potnik za Voivodino itd.
— Ponudbe pod »Silen
13.312» na upravo »Slov.
Narodac.

Kletaria,

chenem magacinjerja —
išče prvovrstna tvrdka s
špirituozami. Samo prvo-
vrstno, s prasko in svr-
ševali podnrite ponudbe
se vnoštevajo pod »Kles-
tar/13.362» na upravo »Slov.
Narodac.

Starejsa gospodinica

na knjigovodstvo, kores-
pondenco, ki je tudi
vajena vodstva trgovine,
se sprejme s 1. januarjem
1924 v Ljubljana. — Po-
nudbe pod »Moč/13.495»
na upravo »Slov. Nar.

Obratovodja,

trezen in zanesljiv, iz-
učen kliničavnčarstva in
več tudi deli v električni
stroki kot montirjava
parnih in raznovrstnih
strojev, išče službe —
Ponudbe pod »Zavedno/13.451»
na upravo »Slov. Nar.

Tatera

dobra družina sprejme
izobraženo gospo s tri-
letno deklico brez sred-
stev vsled nesterč, v po-
polno oskrbo kot včite-
ljivo perfektno anglešči-
ne, vzgojiteljico ali dru-
žabnico? — Ponudbe na
upravo »Slov. Narodac
pod Dobroščnost/13.311.

Mlad mož

išče službe kot skladiš-
nik ali kako delo v pi-
šarni ali tovarni; zmožen
je sledovati pri orke-
stru s I ali II. violinou,
klavijarem ali harmoni-
jem; igral je že v naj-
boljših orkestrih. Zmo-
žen je tudi voditi pevski
zbor — Natančnejša po-
jasnila da uprava »Slov.
Narodac pod »Godbenik
13.327».

Traži se

2 dobre devojke od 15
god. pa na više za dve
ugledne porodice od ko-
jih je jedna od 2 člena
bez dece a druga od 2
člena sa malim detetom.
Djevojke kojima je stalo
da se s njima vrlo dobro
postupa, neka se obrate
na adresu — Mileva M.
Petrškočić konjeničkog
p. pokrovnička, Skopje,
Kragujevačka ul. br. 10,
Srbija. 13.379

Izraščan strojnik,

strojni kliničavnčar in
železostroškar, starejsa za-
nesljiva moč, z dolgolet-
nim izprizvalem in pri-
ma referencami, specijel-
no izurjen na parnih ža-
gah in strojih za obdelo-
vanje lesa, kakor tudi na
parnih pekarnah, želi
premeniti sedanje mesto;
prevzame tudi vodstvo
parne žage ali parne ope-
karne. — Ponudbe pod
»Zanesljiva moč/13.260»
na upravo »Slov. Nar.

Prodam

Čevljarski stroj,
že rabljen, se ceno pro-
da. Anton Markun, Ko-
lodvorska ulica 41. 13.437

Ne nova bo a

(Breitwachse) se proda.
— Naslov pove uprava
»Slov. Narodac. 13.453

Proda se miza

(P-rdel), pripravna za go-
stilniško kuhinjo. Tape-
ciranji stoli, svetilka umet-
no izrezana glava (Schil-
ler). — Ogleda se od 2.
do 6. pop. — Scharlach,
Konjušna ulica 1/L. 13.440

2 elektro motorja

za ljubljanski tok, K. S.,
1/2, in 1/4, poceni napro-
daj. — Pralnica, Kolod-
vorska ulica 8. 13.449

Pod lastno ceno

razprodajam vso damsko
konfekcijo, dokler je še
kaj zaloge. — Fran Lukši,
Pred Škofijo 19. 13.438

Prodam psiho

(damsko toaletno zrcalo).
— Resljeva cesta 12, L.
nadstropje, levo. — Na
ogled popoldne. 13.426

Jeklene žične vrvi

300 m, 30 mm, 300 m
2 m, prodam. — Vpra-
šanje pod »Žična vr-
v 13.477» na upravo »Slov.
Narodac.

2 elektromotorja

2 in 6 HP, rabljena, toda
v popolnoma dobrem stan-
ju, naprodaj. — Naslov
pove uprava »Slovenske-
ga Narodac. 13.212

Nove zavese,

stenske preproge in ele-
gantne novi damski klo-
buk ceno naprodaj. —
Na ogled ves teden. —
Naslov pove uprava »Slo-
venskega Narodac. 13.492

Kratek klavir,

dobre branjen, s kovinsko
konstrukcijo, se po
ceni proda. — Naslov
pove uprava »Slovenske-
ga Narodac. 13.434

Pozor!

Prada se čevljarski
šivalni stroj »Sins-
dere za zgornje dele, do-
bro ohranjen. — Naslov:
Kavščaka cesta 108, Sn.
Štika. 13.459

Volčja psica

osem mesecov star, se
proda. — Istotan se pro-
du dobro ohranjeno mo-
ško in damsko kolo. —
Naslov pove uprava »Slo-
venskega Narodac. 13.182

Motocikel!

1½ HP, znamke »Albac»,
z dvema prestavama, sko-
ro nov, se proda za 10
tisoč dinarjev. — Jugos-
Auto d. z. o. z. Ljubljana,
Dunajska cesta 36. 13.467

Zimska suknja,

fina, ter več druge moške
obleke se proda. — Po-
izve se: Soda ulica št. 1,
I. nadstropje, levo, vsak
dan razven nedelje od 12.
do 14. in od 17 do 19.
ure. 13.444

Diesel-motor

se proda; malo rabljen,
kompletan, s pritiklina-
mi, fabrikat I. brnske to-
varne za stroje, 30 HP,
ležec. — Ponudbe na na-
slov: Uprava snežniške
gradiščne v Snežniku, po-
sta Stari trg-Rakek SHS.
13.469

Pozor gostilničarji!

Prodajo se slike »Umr-
ske vojske preko Al-
banije« in »Jugoslavije«.
— Ogleda se lahko vsak
dan od 9. do 12. in od 3.
do 5. ure — v skladniču
»Balkan«, d. d., Dunajska
cesta 33. 13.423

Kulin

Bukovo oglje
suho, kupim. — Naslov
pove uprava »Slovenske-
ga Narodac. 13.447

Kupi se violina

polovična in mehanična št.
2. — Ponudbe pod »Vijoli-
na/13.382» na upravo »Slo-
venskega Narodac.

Motor na

sesalni oljin
(Sauggasmot.) 18—25 HP,
kompletan, se žde v do-
brem stanju, se kupi po
zmerski ceni. — Ponudbe
na tvrdko Čadež & Br-
car, Ljubljana, Kolodvorska
ulica 35. 13.445

Kupovalci

neovremični!

V vašem interesu se pri
nakupu neovremični obr-
nite na Realitetna pisar-
na v Ljubljani, Poljanska
cesta 12, ker imate tam
prliko največje izbirje. —
Po nizkih cenah je tam naprodai v
Ljubljani, predmestih, okolici
in na delih v Slo-
veniji 27 vil. 56 stan-
ovnikih hiš, 21 trgov-
skih hiš s posestvom in
inventarium ali brez, 19
gostilniških posestev, 34
raznih obrtnih hiš, 52 ma-
lih in večjih kmetiških pos-
tev z gozdovi in brez
teh, 4 graščine, 35 raznih
parcel, 7 milnov in žag.
večje število industrijskih
podjetij, elektraren, vod-
nih ali itd. 13.484

Sobicica

se odda s 1. januarjem
mirnemu in solidnemu
gospodu (uredniku). —
Naslov pove uprava »Slo-
venskega Narodac. 13.427

Sobo,
event, s hranom, išče solid-
na učiteljica (v sredini
mesta). — Ponudbe pod
Učiteljica/13.429 na upravo
»Slov. Narodac.

Pod lastno ceno

razprodajam vso damsko
konfekcijo, dokler je še
kaj zaloge. — Fran Lukši,
Pred Škofijo 19. 13.438

Prodam psiho

(damsko toaletno zrcalo).
— Resljeva cesta 12, L.
nadstropje, levo. — Na
ogled popoldne. 13.435

Zračna soba

(solnčna) z električno
razsvetljavo se odda dvema
solidnima gospodoma s
hranom, event, brez —
Naslov pove uprava »Slo-
venskega Narodac. 13.454

2 elektromotorja

2 in 6 HP, rabljena, toda
v popolnoma dobrem stan-
ju, naprodaj. — Ponudbe pod
Carinik/13.465 na upravo
»Slovenskega Narodac.

Travnik

v Mestnem logu
prodaja po jasni ceni
Realitetna pisarna v
Ljubljani, Poljanska cesta
12. 13.480

Soba,

lepo mebljana, svetla in
zračna, v sredini mesta,
se odda s popolno oskrbo
največ dvema dijakoma.

Naslov pove uprava

»Slovenskega Narodac.

2 elektromotorja

2 in 6 HP, rabljena, toda
v popolnoma dobrem stan-
ju, naprodaj. — Ponudbe pod
Carinik/13.465 na upravo
»Slovenskega Narodac.

Travnik

v Mestnem logu
prodaja po jasni ceni
Realitetna pisarna v
Ljubljani, Poljanska cesta
12. 13.480

Soba,

lepo mebljana, svetla in
zračna, v sredini mesta,
se odda s popolno oskrbo
največ dvema dijakoma.

Naslov pove uprava

»Slovenskega Narodac.

2 elektromotorja

2 in 6 HP, rabljena, toda
v popolnoma dobrem stan-
ju, naprodaj. — Ponudbe pod
Carinik/13.465 na upravo
»Slovenskega Narodac.

Travnik

v Mestnem logu
prodaja po jasni ceni
Realitetna pisarna v
Ljubljani, Poljanska cesta
12. 13.480

Soba,

lepo mebljana, svetla in
zračna, v sredini mesta,
se odda s popolno oskrbo
največ dvema dijakoma.

Naslov pove uprava

»Slovenskega Narodac.

2 elektromotorja

2 in 6 HP, rabljena, toda
v popolnoma dobrem stan-
ju, naprodaj. — Ponudbe pod
Carinik/13.465 na upravo
»Slovenskega Narodac.

Travnik

v Mestnem logu
prodaja po jasni ceni
Realitetna pisarna v
Ljubljani, Poljanska cesta
12. 13.480

Soba,

lepo meblj

Denar za Božič prihranite
če kupite za oblike ostanke moškega in ženskega
blaga pod lastno ceno pri
Lemasi & Gerkman
Ljubljana

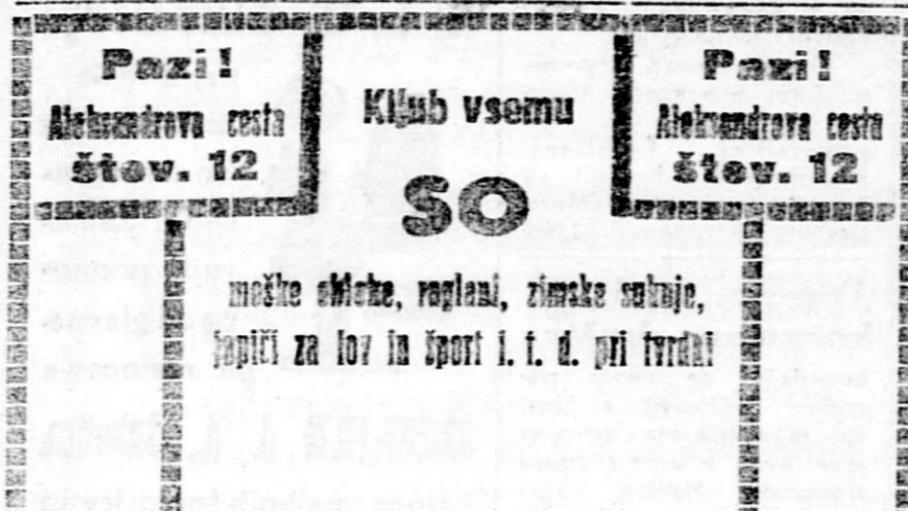
Novi AMOR Novi!
Modrito (plavilo) v platnenih
mošnjičkih.
Porabljajo ga vse gospodinje.
Dobrla se povsed!
Fraja Jugosloven. Industrija
plavila s platnenim kaščenjem
Subotica, Telestejeva ul. 11.
Telefon 696.

Na hlače za posao

Jačje samo kupecima in trgovcima sortirane kvalitete u
dužini od 102–112 cm, u paketima od 5 kg sa sadrži-
nom od 7 para hlača za uzore cijena Kč 250

Wilhelm Lederer, Wernsdorf GER.,
tvornica hlača.

Spretni zastupnici se traže.

J. Maček

najboljše kakovosti in najceneje.
Objelite si brezvremeno največjo znižavo v trgovini!
Dobavitelj drž. železnice.

Šivalne stroje EXCELLA

z 10-letnim jamstvom

najcenejši
izdelek
kupite
najceneje
pri tvrdki

Za Božič in
novo leto
10 %
popusta

J. GOREC

Ljubljana, Palača Ljubljanske kreditne banke

Prva slov. zid. zadruga v Ljubljani,
registrirana zadruga z omejeno zavezo.
Pisarna v Ljubljani, Tržaška cesta št. 2.
Techničko vodstvo po oblastnemu avtoriziranem gradbenem inženjerju.
Projektira in izvaja vsa v stavbeno in inženiersko stroku
spadajoči dela.
Delo solidno. Cene konkurenčne.

Božična darila!
PERILO za DAME in GOSPODE!
Priprosto in najfinje po najnižjih cenah!
Tvornica perila
M. ALEŠOVEC, Ljubljana,
Cankarjevo nabrežje 1.

Pri nizki ceni! **Pri nizki ceni!**
POZOR!
Ugodna prilika za nakup božičnih daril po
izdatno znižanih cenah
n. pr. trikotaž vseh vrst. — Velika zalog raznega
perila. — Kratno izbiro volenih jopic, jumperjev, ovi-
jatch, rokavic, nogavic, ročnih krovat posebno samovensnic
Ign. Žargi, Ljubljana,
Sv. Petra cesta 3.

Največje veselje

za Božič

napravite
svojim dragim z nakupom
prvovrstnega pisalnega stroja
ki ga dobite
na obroke pri

The Rex
Ljubljana

Gradiste 10 Telefonski broj 268

Za božič!
Plašči
Obleke
Krila
Bluze
Nogavice
Rokavice
Majice
i. dr.

Dobre blage!
Nizke cene!

F. & M. Rozman
Zidovska ulica 4

Oblastveno dovoljena razprodaja.

Ker namenavamo oddelok za pletenino, trikotaž in perle po-
polnoma opustiti, prodajamo vse v to stroku spadajoče blago po glo-
bočno znižanih cenah. V poštov pridejo različne velene medne jopice,
jumperji, svitariji, čepice, dokolenice, gamaše, floraste, svilene in pa-
tentne nogavice, negavice za gospode, volnene in bombasta normalno
jačavo perilo, različno perilo za dame in gospode, izgetovljene iz
najboljšega batista, šifona in cefirja, predpasniki iz kretona in metra,
svilene in etaminaste bluse, dalje vsakovrstni žepni robci, triko in
glace rokavice, ovratniki, kravate kakor tudi razna kermetka in
galanterijske blage.

Razprodaja se vrši samo teliko
časa, dokler traja zaloga.

A. & E. SKABERNE - LJUBLJANA.

Alikadont

zobna pasta, ustna voda,
zobni pršek.
Dobi se povod. — Glavna zaloga
drog. A. KANC, Ljubljana.

Najboljši premog,
drva in oglje
kupite najceneje pri
Brački ILIRIJA
LJUBLJANA, Kralja Petra br. 8
Telefon 220. 2243

Damski modni salon
TEODOR KUNC
Ljubljana, Beethovenova ulica 9
izdeluje kostume, plašča in
toalete. 9931

Krznar in izdelovatelj čepic
Elligij Eber

Ljubljana, Kongresni trg 8t. 7.
Vsički načini vodenja leta: stenski, vilenki
in. let. mreži, omotki, vilenki, vilenki
dr. mreži. Preznam vilenčna naprava

Strešno lepenko
Lesni cement
dobavlja v vsaki množini najceneje
Jos. R. PUH, Ljubljana
Gradačka ul. 22. Tel. 513

Peter Semko
I. jugoslovenska barvarija,
krasnačstvo in strojarstvo
Ljubljana, Križevniška ulica 7.
Barva lisice kote, katera izdeluje
v najmodernejše garniture. Pre-
vezma tudi vsa popravila v mo-
dernizaciji.

Lisice kote in druge kožninarine
barva
v neprekoslivi dovršenosti
tovarna Jos. Reich
Polteneti naslov 4.

Celo opreme
za neveste, in entlanje
izdeluje točno in solidno novo-
otvorjena izdelovalnica

P. Jantigaj,
Ljubljana, Resljeva cesta 29/1 levo

Forman-vata
najbolje sredstvo protiv kijavice
načrti se dobi u svakoj očeti,
drogeriji. Glavno stovarište za
Jugoslaviju:

Farmagenicija
Novi Sad 12449

Bejstarečja slovenska
plešarska in litarska
delavnica
Ivan Brinell, Dunajska c. 19,
se priporoča. Izvrstev točna, cene
zmerne. 2530

Cena srečkam za vsako žrebanje:

Ravnoker despeti bene-
čanski šali GREPP DE
CHINE po konkurenčnih
cenah
m Din 18.—
pri
A. Šinković nasl. K. Soss
Ljubljana, Mestni trg 19.

2. Državna razredna lotterija.

Prvo žrebanje
3. in 4. januarja 1924.

5 premij
100.000 srečk
50.000 dobitkov

Absolutna sigurnost
in državna garancija.

Tekom petih mesecov bo
25 milijonov 650.000 dinarjev
izrebanih in v gotovini izplačanih
brez kakeršnegakoli odbitka.

Največji mogoči dobitek z eno srečko je

1 milijon 500.000 dinarjev.

Dobitki dobitki po:
Din 500.000, 400.000, 300.000, 150.000 140.000,
120.000, dvakrat po 100.000, 80.000, 70.000,
60.000 in tako daleč.

Cena srečkam za vsako žrebanje:

Cela srečka	Pol srečke	Cetrtinka srečke
Din 80.—	Din 40.—	Din 20.—

Sestavni izrebanih sreč
tako po usakem žrebanju!
Nitro, tečna in strokovna postrežba!
Naročila iz vse države naj se pošiljajo na
Pooblaščeno glavno kolikturno Državne razredne
loterije

Medjunarodna banka d.d.
(oddelak razredna lotterije)

Zagreb, Gajeva ulica broj 8
(Poštni predel 122)

FAFF Šivalni stroji
so med dobrimi najboljšimi!
15-letna garancija.
Solidne cene. Prodaja na obraču.
Dobri se iz pri tvrdki
Ljubljana, Sodna ul. 7.
Podružnica Novo mesto.